

Kristendom

1	Introduktion til kristendom	Grundbogen til Religion C: "Fakta om Kristendommen" (s. 52)
2	Skabelse og syndefald. Nyfortolkning af syndefaldsmyten	Kompendium: 1. Mos 1,1-3,24 & "Kristendommens hovedanliggende," "Syndefaldstiden" & "Da Herren blev til en hævnngud" (s. 2-11).
3	Pagter og Pagtslutningen med Moses. Moderne nyfortolkning af de 10 bud.	K: 2. Mos 19,1-20,21 og 24, "Abraham og Isak," "Guds udvalgte pagtsfolk," "Styr din fristelse" & "Vi lever i misundelsens tid" (s. 12-19)
4	Messiasforventning	K: Anden Samuelsbog 7, 4-17 + 25-29, Danielsbog 7,1+13-14, Esajas Bog 52,13-53,12, Matt 1,1-17 & 2,1-6 og Mark 8,27-9,1 (s. 20-22)
5	Jesu dåb og dåbsritualet	K: Mark 1,1-20 & "Dåbsritualet" (s. 23-27) G: "Den historiske Jesus" & "Den mytiske Kristus" (s. 53-54, 56-58)
6	Jesu virke og fortællestil Messiashemmeligheden	K: Matt 20,1-16, 8,14-17, Luk 8,26-39, Mark 3,1-12, 7,1-23, "Hvad er en lignelse?" (s. 28-32)
7	Jesus og bjergprædiken Næstekærlighed	K: Matt 5,17-42 & 7,12 (s. 33-35) G: "Kristen etik: Hvad er Næstekærlighed" (s. 76-81)
8	Jesu korsfæstelse, død og opstandelse Forsoningslæren	K: Matt 26-28, "Opstandelsestroen" (s. 36-42)
9	Pinseunderet Det kristne menneskesyn	K: Apostlenes Gerninger 2 & "Pinse og Helligånd- i dag" (s. 43-46) G: "Det kristne menneskesyn" (s. 74-75)
10	Paulus	K: Martin Luther "Fortale til Romerbrevet," 1522 & uddrag af Romerbrevet 3,21-32 & 5,1-21 (s.47-50). G: "Paulus: Kristendommen selvstændiggøres fra jødedommen" (s. 54-55)
11	Kirkens skabelse, katolicisme, ortodoks kristendom og Luther	G: "Romerriget som ideel missionsmark," "Oversigt over kristendommens formative periode (30-451 e.v.t.)" (s. 55, 59-62) Video: Forskel på katolicisme og ortodokse kirkeritualer: https://www.youtube.com/watch?v=dApWNfJgGC4 Luthers liv, kort fortalt: https://www.kristeligt-dagblad.dk/historier/luther St. Peters kirken i Rom: https://youtu.be/eEVZUsvh75w (360° video) Det Sixtinske Kapel: https://www.youtube.com/watch?v=7jHygRhvHss (360° billede) Ortodoks kirke i Ukraine: https://www.360cities.net/image/sokal-st-nicholas-church-ukraine?curated_set=302 (360° billede)
12	Moderne kristendom Trosbekendelsen	K: Jens Forman: "Kronik: Én folkekirke to evangelier" & "København kan få en kirke uden Gud" (s. 51- 55) G: "Hvad tror kristne på" (s. 70-73)
13	Hvad er så fedt ved at være Kristen?	K: Henrik Hoffmann-Hansen: "Hvad er så fedt ved at være kristen?" & Mark 4,1-9

3b religion C

Lærer: Nicolai Zoffmann Heiredal
2025-2026

Det Gamle Testamente – Første Mosebog (Kap 1,1-3,24)

Kapitel 1

v1 I begyndelsen skabte Gud himlen og jorden.

v2 Jorden var dengang tomhed og øde, der var mørke over urdybet, og Guds ånd svævede over vandene.

v3 Gud sagde: »Der skal være lys!« Og der blev lys. **v4** Gud så, at lyset var godt, og Gud skilte lyset fra mørket. **v5** Gud kaldte lyset dag, og mørket kaldte han nat. Så blev det aften, og det blev morgen, første dag.

v6 Gud sagde: »Der skal være en hvælving i vandene; den skal skille vandene!« Og det skete; **v7** Gud skabte hvælvingen, som skilte vandet under hvælvingen fra vandet over hvælvingen. **v8** Gud kaldte hvælvingen himmel. Så blev det aften, og det blev morgen, anden dag.

v9 Gud sagde: »Vandet under himlen skal samle sig på ét sted, så det tørre land kommer til syne!« Og det skete. **v10** Gud kaldte det tørre land jord, og det sted, hvor vandet samlede sig, kaldte han hav. Gud så, at det var godt.

v11 Gud sagde: »Jorden skal grønnes: Planter, der sætter frø, og alle slags frugttræer, der bærer frugt med kerne, skal være på jorden.« Og det skete; **v12** jorden frembragte grønt, alle slags planter, der sætter frø, og alle slags træer, der bærer frugt med kerne. Gud så, at det var godt. **v13** Så blev det aften, og det blev morgen, tredje dag.

v14 Gud sagde: »Der skal være lys på himmelhvælvingen til at skille dag fra nat. De skal tjene som tegn til at fastsætte festtider, dage og år, **v15** og de skal være lys på himmelhvælvingen til at oplyse jorden!« Og det skete; **v16** Gud skabte de to store lys, det største til at herske om dagen, det mindste til at herske om natten, og stjernerne. **v17** Gud satte dem på himmelhvælvingen til at oplyse jorden, **v18** til at herske om dagen og om natten og til at skille lys fra mørke. Gud så, at det var godt. **v19** Så blev det aften, og det blev morgen, fjerde dag.

v20 Gud sagde: »Vandet skal vrimle med levende væsener, og fugle skal flyve over jorden oppe under himmelhvælvingen!« Og det skete; **v21** Gud skabte de store havdyr og alle slags levende væsener, der rører sig og vrimler i vandet, og alle slags vingede fugle. Gud så, at det var godt. **v22** Og Gud velsignede dem og sagde: »Bliv frugtbare og talrige, og opfyld vandet i havene! Og fuglene skal blive talrige på jorden!« **v23** Så blev det aften, og det blev morgen, femte dag.

v24 Gud sagde: »Jorden skal frembringe alle slags levende væsener, kvæg, krybdyr og alle

slags vilde dyr!« Og det skete; **v25** Gud skabte alle slags vilde dyr, al slags kvæg og alle slags krybdyr. Gud så, at det var godt.

v26 Gud sagde: »Lad os skabe mennesker i vort billede, så de ligner os! De skal herske over havets fisk, himlens fugle, kvæget, alle de vilde dyr og alle krybdyr, der kryber på jorden.« **v27** Gud skabte mennesket i sit billede; i Guds billede skabte han det, som mand og kvinde skabte han dem. **v28** Og Gud velsignede dem og sagde til dem: »Bliv frugtbare og talrige, opfyld jorden, og underlæg jer den; hersk over havets fisk, himlens fugle og alle dyr, der rører sig på jorden!« **v29** Gud sagde: »Nu giver jeg jer alle planter, der sætter frø, på hele jorden og alle træer, der bærer frugt med kerne. Dem skal I have til føde. **v30** Til alle de vilde dyr og til alle himlens fugle, ja, til alt levende, der rører sig på jorden, giver jeg alle grønne planter som føde.« Og det skete. **v31** Gud så alt, hvad han havde skabt, og han så, hvor godt det var. Så blev det aften, og det blev morgen, den sjette dag.

Kapitel 2

v1 Således blev himlen og jorden og hele himlens hær fuldendt. **v2** På den syvende dag var Gud færdig med det arbejde, han havde udført, og på den syvende dag hvilede han efter alt det arbejde, han havde udført. **v3** Gud velsignede den syvende dag og helligede den, for på den dag hvilede han efter alt det arbejde, han havde udført, da han skabte.

v4 Det var himlens og jordens skabelseshistorie.

Dengang Gud Herren skabte jord og himmel, **v5** var der endnu ingen buske på jorden, og ingen planter var spiret frem, for Gud Herren havde ikke ladet det regne på jorden, og der var ingen mennesker til at dyrke agerjorden, **v6** men en kilde brød frem af jorden og vandede hele agerjorden. **v7** Da formede Gud Herren mennesket af jord og blæste livsånde i hans næsebor, så mennesket blev et levende væsen. **v8** Gud Herren plantede en have i Eden ude mod øst, og der satte han det menneske, han havde formet. **v9** Gud Herren lod alle slags træer, der var dejlige at se på og gode at spise af, vokse frem af jorden, også livets træ midt i haven og træet til kundskab om godt og ondt. **v10** I Eden udsprang en flod, der vandede haven. Udenfor delte den sig og blev til fire strømme. **v11** Den første hedder Pishon; den snor sig gennem hele landet Havila, hvor der er guld. **v12** Guldet i det land er fint; der er også

Det Gamle Testamente – Første Mosebog (Kap 1,1-3,24)

bedellium og shoham-sten. **v13** Den anden flod hedder Gihon; den snor sig gennem hele landet Nubien. **v14** Den tredje flod hedder Tigris; den løber øst for Assur. Den fjerde flod er Eufrat. **v15** Gud Herren tog mennesket og satte ham i Edens have, for at han skulle dyrke og vogte den. **v16** Men Gud Herren gav mennesket den befaling: »Du må spise af alle træerne i haven. **v17** Men træet til kundskab om godt og ondt må du ikke spise af, for den dag du spiser af det, skal du dø!«

v18 Gud Herren sagde: »Det er ikke godt, at mennesket er alene. Jeg vil skabe en hjælper, der svarer til ham.« **v19** Så formede Gud Herren alle de vilde dyr og alle himlens fugle af jord, og han førte dem til mennesket for at se, hvad han ville kalde dem, og det, mennesket kaldte de levende væsener, blev deres navn. **v20** Sådan gav mennesket alt kvæget, himlens fugle og alle de vilde dyr navn, men han fandt ikke en hjælper, der svarede til ham.

v21 Da lod Gud Herren en tung søvn falde over Adam, og mens han sov, tog han et af hans ribben og lukkede til med kød. **v22** Af det ribben, Gud Herren havde taget fra Adam, byggede han en kvinde og førte hende til Adam. **v23** Da sagde Adam:

»Nu er det ben af mine ben
og kød af mit kød.
Hun skal kaldes kvinde,
for af manden er hun taget.«

v24 Derfor forlader en mand sin far og mor og binder sig til sin hustru, og de bliver ét kød.

v25 Adam og hans kvinde var nøgne, men de skammede sig ikke.

Kapitel 3

v1 Slangen var det snedigste af alle de vilde dyr, Gud Herren havde skabt, og den spurgte kvinden: »Har Gud virkelig sagt, at I ikke må spise af træerne i haven?« **v2** Kvinden svarede slangen: »Vi må gerne spise af frugten på træerne i haven, **v3** men frugten på det træ, der står midt i haven, har Gud sagt, at vi ikke må spise af og ikke røre ved, for ellers skal vi dø.« **v4** Men slangen sagde til kvinden: »Vist skal I ikke dø! **v5** Men Gud ved, at den dag I spiser af den, bliver jeres øjne åbnet, så I bliver som Gud og kan kende godt og ondt.« **v6** Kvinden så, at træet var godt at spise af og tiltrækkende at se på, og at det også var godt at få indsigt af, og hun tog af frugten og spiste. Hun gav den også til sin mand, der var hos hende, og han spiste. **v7** Da åbnedes deres øjne, og de

opdagede, at de var nøgne. Derfor syede de figenblade sammen og bandt dem om livet.

v8 Ved aftenstid hørte de Gud Herren gå rundt i haven. Da gemte Adam og hans kvinde sig for Gud Herren mellem havens træer. **v9** Gud Herren kaldte på Adam: »Hvor er du?« **v10** og han svarede: »Jeg hørte dig i haven og blev bange, fordi jeg er nøgen, og så gemte jeg mig.«

v11 Han spurgte: »Hvem har fortalt dig, at du er nøgen? Har du spist af det træ, jeg forbød dig at spise af?« **v12** Adam svarede: »Kvinden, du satte hos mig, gav mig af træet, og så spiste jeg.«

v13 Gud Herren spurgte så kvinden: »Hvad er det, du har gjort?« Hun svarede: »Slangen forledte mig til at spise.«

v14 Da sagde Gud Herren til slangen:

»Fordi du har gjort dette,
skal du være forbandet
blandt alt kvæg
og blandt alle vilde dyr.
På din bug skal du krybe,
og støv skal du æde,
alle dine dage.

v15 Jeg sætter fjendskab
mellem dig og kvinden,
mellem dit afkom og hendes:
Hendes afkom skal knuse dit hoved,
og du skal bide hendes afkom i hælen.«

v16 Til kvinden sagde han:

»Jeg vil gøre dit svangerskab
plagsomt og pinefuldt,
i smerte skal du føde børn.
Du skal begære din mand,
og han skal herske over dig.«

v17 Til Adam sagde han:

»Fordi du lyttede til din kvinde
og spiste af det træ,
jeg forbød dig at spise af,
skal agerjorden være forbandet for din skyld;
med møje skal du skaffe dig føden
alle dine dage.

v18 Tjørn og tidsel skal jorden lade spire
frem til dig,

og du skal leve af markens planter.

v19 I dit ansigts sved
skal du spise dit brød,
indtil du vender tilbage til jorden,

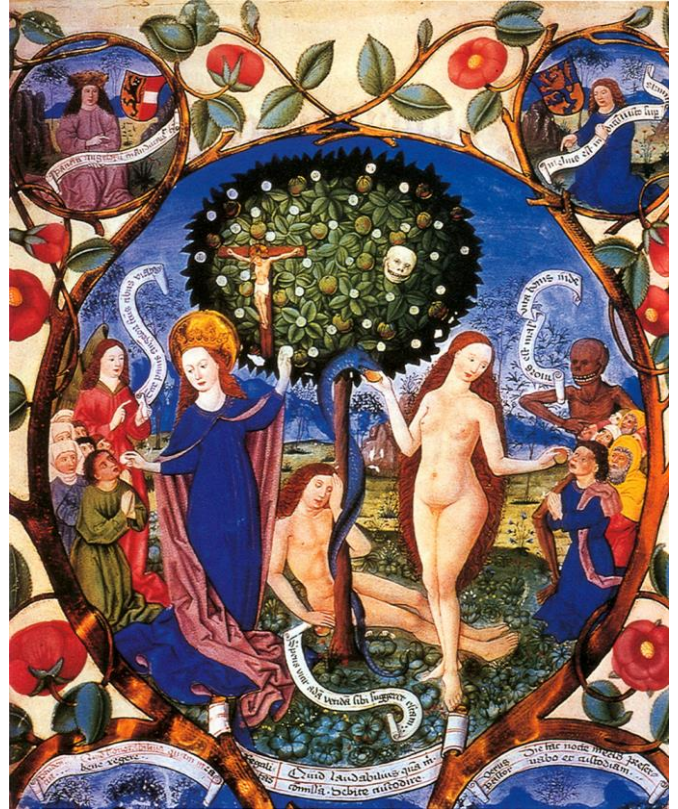
Det Gamle Testamente – Første Mosebog (Kap 1,1-3,24)

for af den er du taget.

Ja, jord er du,

og til jord skal du blive.»

v20 Adam gav sin kvinde navnet Eva, for hun blev mor til alle mennesker. **v21** Gud Herren lavede skindtøj til Adam og hans kvinde og gav dem det på. **v22** Og Gud Herren sagde: »Nu er mennesket blevet som en af os og kan kende godt og ondt. Bare det nu ikke rækker hånden ud og også tager af livets træ og spiser og lever evigt!« **v23** Så sendte Gud Herren dem ud af Edens have til at dyrke agerjorden, som de var taget af. **v24** Han jog mennesket ud, og øst for Edens have anbragte han keruberne og det lynende flammesværd til at vogte vejen til livets træ.

Jesus Kristus: Kristendommens hovedanliggende

Kristendommens uopgivelige første forudsætning er jøden Jesus, der skabte grundlaget for den religion, der senere blev kaldt kristendommen. Han levede i Israel fra ca. år 0 til omkring år 33, hvor han blev korsfæstet af romerne.

Jesus *Kristus* er Jesu navn og titel og altså ikke, som man umiddelbart kunne være fristet til at tro, fornavn og efternavn. Jesus er hans navn og hans titel Kristus angiver, at han er *den jødiske konge*.

Kristus er græsk og betyder den salvede. Den jødiske konge blev salvet ved sin kroning og en årligt tilbagevendende tronbestigelsesfest. Ved salvingen adopterede den jødiske Gud, Jahve, kongen som sin søn. Kongen var Kristus eller *Messias*, som kongetiteln hedder på hebraisk.

Forklaringen på, at NT anvender et græsk ord til at betegne den jødiske konge er, at mange jøder på Jesu tid, d.v.s. omkring år 30 e.v.t., boede uden for Israel i *diaphoraen*, som er den jødiske betegnelse for de jøder, der lever og levede i udlændighed. I diasporaen talte mange græsk, for græsk var datidens internationale sprog. Det havde internationalt en status som minder om den engelsk har i dag.

For diasporaens jøder var det derfor naturligt at bruge det græske udtryk til at betegne den jødiske konge, mens jøderne i Israel fortsat anvendte det hebraiske ord Messias til at betegne kongeværdigheden.

På afbildninger af Jesus som korsfæstet ser man ofte øverst på kors et hvidt skilt, hvor der står INRI. Det er iflg. Johannesevangeliet 19.19-22 anbragt der af den romerske guvernør i Israel, Pontius Pilatus som forklaring på, hvorfor han har dømt Jesus til korsfæstelse. Forkortelsen står for Iesus Nazarenus Rex Iudaeorum, hvilket betyder »Jesus fra Nazaret, jødernes konge«.

Egentlig er det noget sært noget, at man som kristen tror, at man bliver friest ved at bekende sig til en historisk skikkelse, der levede omkring år 30 i Israel og var jødernes korsfæstede konge. Men det er ikke destomindre det, de kristne tror.

Jesu Kristi centrale rolle afspejler sig i religionens navn: Kristendom. Den hedder ikke Vorherredom eller Jesusdom, eller hvad man ellers kunne have forventet, den hedder kristendom, fordi jøden Jesus, som iflg. kristendommen var Kristus, er den kristne religions centrale skikkelse.

1. Tiden for Jesus Kristus: Syndefaldstiden

Syndefald

Adams og Evas syndefald

Først er det nødvendigt at se på kristendommens forklaring på, hvorfor forholdet mellem Gud og menneske fundamentalt har taget skade. Den findes i Det gamle Testamente (GT) i 1. Mosebog, kapitel 3. Her fortælles det, hvordan Adam og Eva som skabtes i Guds billede (1. Mosebog 1,26-27) levede i uskyldighed i Paradisets have i fællesskab med Gud.

Uskylden erstattedes imidlertid af skyld og synd, da de trodsede Guds forbud og spiste af kundskabens træ. Frugten fra kundskabens træ gjorde dem bevidste om sig selv. De mistede deres gudbilledighed og begyndte at skelne mellem godt og ondt, som de under uskyldigheden ikke havde gjort sig forestillingen om.

Adam og Eva var efter syndefaldets skade grundlæggende forandrede. Hvor de i uskyldigheden havde forladt sig på Gud, forlader de sig efter syndefaldet på sig selv. Kundskaben gør dem

selvtilstrækkelige og selvoptagne, og Gud og andre mennesker forsvinder ud af deres bevidsthed. De vil efter syndefaldets skade udelukkende deres eget.

Livet udenfor Paradis

Guds straf for Adams og Evas ulydighed er, at han uddriver dem af Paradisets have, så de mister kontakten til *livets træ*, der i Paradiset havde givet dem del i det evige liv i fællesskab med Gud. *Døden* bliver herefter deres vilkår. Det skal iflg. kristendommen forstås sådan, at det er død at sætte noget andet i Guds sted. Dyrker man f.eks. sig selv, sin egen gode samvittighed, penge, sex, begær eller noget som helst andet i Guds sted, så dør man, fordi man derved mister kontakten til Gud og livets træ.

Livet udenfor Paradis bliver Adam og Eva og alle efterfølgende generationer til besvær og lidelse. Mennesket modtager ikke mere alt af Guds hånd, men må skaffe sig det selv, og derved forandres alt. Næsten bliver en konkurrent og modstander, og det samme gør naturen, som mennesket må kæmpe

med for at afvinge den det nødvendige til livets opretholdelse.

Det syndefaldne menneske har imidlertid en længsel efter at komme tilbage til fællesskabet med Gud, så det spontant kan gøre det gode i forhold til Gud, men opfyldelsen af denne længsel kan det syndefaldne menneske ikke selv realisere.

Det kristne syndsbegreb

Iflg. kristendommen betød syndefaldet, at menneskets natur blev skadet så fundamentalt, at det mistede den frie vilje til at gøre det gode i forhold til Gud. Skaden er så omfattende, at mennesket tvangsmæssigt synder i *akt*, hvad det tænker og foretager sig.

Det er derfor et udtryk for et fejlagtigt og snævert syndsbegreb, hvis man forventer, at syndens virkning kun kommer til udtryk i noget konkret som begær, liderlighed, gerrighed, frådseri mm, for herved mister man forståelsen for *synden som et kristenlivskår*, der kommer til udtryk i alt, hvad et menneske foretager sig. Begær er selvfølgelig også synd, men det kristne syndsbegreb kan ikke begrænses til begær eller lignende, for syndefaldets egentlige skade er den langt mere fundamentale, at *mennesket er faldet fra Gud og dyrker sig selv i stedet for*. Det er afgudsdyrkeri, og det er selve hovedsynden, som de ovenfor nævnte konkrete eksempler alle sammen blot er et udslag af.

Det samme kommer til udtryk i GIs ti bud (2. Mosebog 20). Det første bud: *Du må ikke have andre guder*, er det store bud. De ni efterfølgende er alle eksempler på det afgudsdyrkeri, som følger af, at man tilsidesætter det store bud og sætter noget andet i Guds sted. Hver for sig er de ni overtrædelser slemme nok, men de er stadig blot et aspekt af selve hovedsynden; at mennesket dyrker noget andet i Guds sted.

To tolkninger af arvesyndsbegrebet

Syndefaldet tolkes af *negle* kristne som en begivenhed, der udspillede sig ved tidernes begyndelse. Adam og Eva var ulydige mod Gud, og dette syndefald klæber nu som arvesynd til alle senere generationer, så de fra Adam og Eva arver syndens disposition, hvorfor mennesket er udelukket fra det evige liv i fællesskabet med Gud.

Andre kristne betoner arvesynden som et alment eksistentielt grundvilkår, en individuel erfaring som alle gør på linie med Adam og Eva. Livets vilkår er, at alle må forlade sig på sig selv for at kunne klare sig, og alle spiser derfor af kundskabens træ og falder derved fra fællesskabet med Gud.

Mennesket: En synder

Men uanset hvilken tolkning man bestemmer sig for, så står det funda-

mentale tilbage, at mennesket i kristendommen er en synder. Skaden er så gennemgribende, at den fuldstændigt gennemstyrrer menneskets forstand, formuft og vilje, så mennesket i sit forhold til Gud hverken kan eller vil gøre det gode. Syndens overvindelse kan derfor i kristendommen aldrig blive et menneskeligt anliggende, for alle menneskets evner eller ressourcer er ødelagt af syndens disposition.

Mennesket afviser imidlertid iflg. kristendommen at acceptere sin forudsætningsløshed i forhold til Gud. Det insisterer på, at det med sin formuft, forstand og egenvilje må kunne nærme sig Gud. Det syndefaldne menneske er fangeret i en ond cirkel, for jo mere det insisterer på at nærme sig Gud i kraft af sig selv, des mere fjerner det sig fra Gud.

Alle er syndere

Der er således iflg. kristendommen ingen, der kan sige sig fri af syndefaldets skade. Den omfatter *alle*. Det er derfor hykleri og udydighed mod Guds bestemmelse af mennesket som en synder, hvis nogen optænder, som var de undtaget. Og lige så forkert er det kristent set, hvis man deler mennesker op i store og små syndere, for omfanget af syndefaldets skade lader sig ikke gradbøje.

Der er derfor i kristendommen ikke nogen støtte at finde for den selvretfærdiges følelse af prægtighed i forhold til næsten. Det kristne fællesskab

er *syndernes fællesskab*, for synden er det fælles eksistensvilkår, som forner alle kristne.

Skyld og synd

Der er en kvalitativ forskel på i forhold til Gud at være skyldig og være en synder. *Mennesket under skylden* pådrager sig skyld overfor Gud, fordi det tilsidesætter Guds vilje. Men forudsætnings er her, at mennesket *kunne* have handlet anderledes. Havde mennesket f.eks. lyttet til det bedste i sig selv eller tænkt sig bedre om, kunne det have undgået at pådrage sig skyld. Mennesket under skylden er derfor ikke forudsætningsløst i forhold til Gud.

Mennesket under synden er ganske anderledes stillet, for det kan ikke i kraft af sig selv gøre det gode. Under synden pådrager mennesket sig skyld i alt, hvad det foretager sig, for det kan i forholdet til Gud og næsten ikke udføre andet end fejlhandlinger. For mennesket under synden er skylden blevet dets skæbne, for det pådrager sig skyld i alt, hvad det foretager sig.

Dette negative menneskesyn kendes kun i så rendyrket form hos kristendommen. Indenfor de øvrige verdensreligioner kender man ganske vist også til desillusion, hvad angår menneskets mulighed i forhold til det guddommelige, men intet sted er mennesket så forudsætningsløst i forhold til Gud som i kristendommen.

Synd og frelse

Det er altså iflg. kristendommen umu- ligt for det syndige menneske af sig selv at bringe sig tilbage til fællesska- bet med Gud. Mennesket har det sim- pelthen ikke i sig. Skal mennesket overvinde syndefaldets skade, må *Gud træde til*.

Gud gør da også iflg. GT mange ting for at bringe mennesket tilbage til fællesskab med sig. Han giver men- nesket loven, sender profeter og mod- tager menneskets ofre, hvilket alt sam- men vil blive uddybet i næste kapitel, men det hele ender iflg. kristendom- mens tolkning resultatløst, fordi men- nesket ikke vil affinde sig med, at det som en synder er forudsætningsløst i forhold til Gud.

Mennesket afviser at se sin eksis- tens' vilkår i øjnene ved at omforme og omtolke Guds krav til mennesket, så de reduceres til, hvad mennesket selv kan præstere. Hvis Gud f.eks. kræver, at mennesket ikke må have andre guder, så tolker mennesket det sådan, at det blot ikke må dyrke fremmede folks guder. Tilmed er buddet blevet banaliseret og reduceret, for nu bety- der det pludselig, at hvis blot menes- ket lader være med at dyrke en frem- med gud, kan det ubekymret fortsætte sit afgudsdyrken i form af f.eks. penge, sex eller magt.

Hvis Gud kræver, at mennesket skal opfylde Guds bud, så tolker men- nesket det sådan, at det er tilstrække- ligt, hvis blot det overholder budder på

det udvendige plan. Men denne bekvemme tolkning er ulydighed mod Guds bud, for Gud kræver loven over- holdt ikke blot i ydre handling, men også i tanke og motiv.

Hvis Gud kræver af mennesket, at det skal elske næsten som sig selv, så bliver det af mennesket omformet til, at man skal forsøge at være rimelige overfor hinanden, hvilket er noget ganske andet end den af Gud krævede ubetingede og radikale kærlighed til næsten.

Omvendelse

Guds krav til det syndefaldne men- neske er iflg. både GT (f.eks. Esajas Bog 6.10) og NT (f.eks. Markus- evangeliet 4.15), at det skal *omvende sig*. Omvendelse er en oversættelse af et græsk ord, der betyder *at skifte sind*. Mennesket kan først komme tilbage til fællesskabet med Gud, hvis det skifter sind, men det har mennesket p.g.a. syndefaldet ikke friheden til.

Den i Bibelen krævede omvendelse kan derfor kun finde sted, hvis Gud bistår mennesket. I kristendommen siger man, at Gud kan skænke men- nesket troen eller sin ånd, hvorved menneskets forstand, fornuft og vilje kvalitativt forandres, d.v.s. det skifter sind og bliver en anden. Omvendelse forudsætter altså, at mennesket i for- hold til Gud er parat til at opgive sin tilfældighed til sig selv og i stedet forlade sig på Gud.

Syndefaldstiden

Tiden fra Adam og Eva, d.v.s. fra tidernes begyndelse og frem til Guds udvælgelse af Jesus som Kristus omkring år 30, betegner man i kristen- dommen som *syndefaldstiden*, for det er iflg. kristendommen først med Jesus Kristus, at mennesket får muligheden for at overvinde syndefaldets skade. I det meget lange tidsrum fra tidernes begyndelse og frem til år ca. 30 e.v.t. er synden derfor iflg. kristendommen menneskets uundgåelige lod. Alligevel er der i GT eksempler på, at den af Gud krævede omvendelse også har fundet sted i syndefaldstiden. Der tænkes her især på troens fader Abraham, der uden kendskab til Jesus Kristus alligevel med Guds hjælp omvender sig, så han i sit forhold til Gud forlader sig på Gud i tro.

Tekstlæsnings- forslag

Klassiske tekster

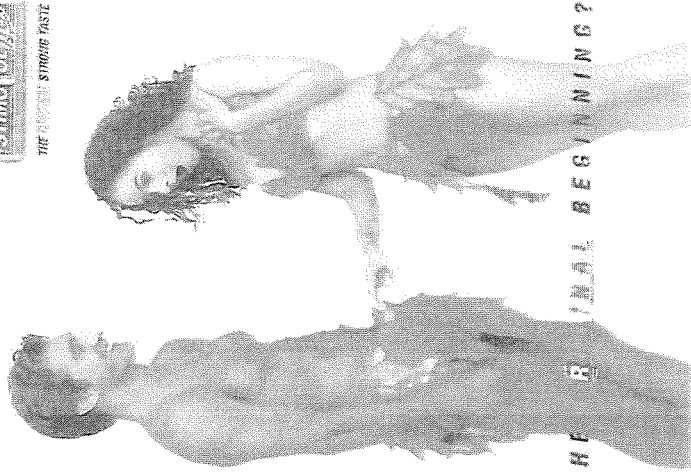
Syndefald

1. Mosebog 3
Matteusevangeliet 19.16-26 og 18.21-35

Omvendelse

1. Mosebog 17

STIMOR (OL) 1998
THE ORIGINAL SINOR PASTE

Stimorol, postkort, 1998

Overraskelser

Gennem den gamle pagt med jødefolket og gennem evangeliets ord har Gud bundet sig til at være tilstede i sin skabning som den, der inspi-
5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60 65 70 75 80 85 90 95 100 105 110 115 120 125 130 135 140 145 150 155 160 165 170 175 180 185 190 195 200 205 210 215 220 225 230 235 240 245 250 255 260 265 270 275 280 285 290 295 300 305 310 315 320 325 330 335 340 345 350 355 360 365 370 375 380 385 390 395 400 405 410 415 420 425 430 435 440 445 450 455 460 465 470 475 480 485 490 495 500 505 510 515 520 525 530 535 540 545 550 555 560 565 570 575 580 585 590 595 600 605 610 615 620 625 630 635 640 645 650 655 660 665 670 675 680 685 690 695 700 705 710 715 720 725 730 735 740 745 750 755 760 765 770 775 780 785 790 795 800 805 810 815 820 825 830 835 840 845 850 855 860 865 870 875 880 885 890 895 900 905 910 915 920 925 930 935 940 945 950 955 960 965 970 975 980 985 990 995 1000

At opfatte Gud som inspirationsmagten fremfor den bydende, her-
skende Gud, som dirigerer hvert øjeblik, kan give ny mening og di-
menstion i bønslivet, påpeger Niels Henrik Gregersen:

- Det er jo et gudsbillede, der fortæller os, at Gud også lytter til og
måske ligefrem lærer af sine mennesker. Og det er netop et tegn på
Guds fuldkommenhed, at han magter at forstå verden ud fra hver
skabnings perspektiv. Gud kender os, som vi er nu, dybere, end vi
kender os selv, men kender kun fremtiden som en eventualitet.

- Fremtiden rummer altså også overraskelser for Gud, fordi han
har givet plads for tilfældet, og så længe vi er til, er vi til som poten-
tielle overraskelser for Gud.
Let it be.

PETER FOGTDAL

DA HERREN BLEV TIL EN HÆVNGUD

D er var engang ikke noget som helst. Det vil sige, det er ikke
helt rigtigt, for Gud var der. Han sad lige midt i intetheden og
trillede tommelfingre, mens han lod være med at kikke på
noget.

- Gud, hvor er her kedeligt, sagde Gud til sig selv, for hvem skulle
han ellers sige det til? Han var nemlig helt alene og havde været det
i millioner af år. Hans lange hår og skæg var længere end Storstrøms-
broen, og hans kæber knirkede som egetræsdøre, når han gable.

Det var kun, når han sov, at han glemte sin ensomhed. Så drømte
han en masse mærkelige ting, som slet ikke fandtes: små uldne abe-
katte med betændte øregange, blanke motorcykler på Strandvejen
og prins Joachim's nye kæreste. Men når han så vågnede og kiggede
på intetheden, følte han sig dårligt til mode. Og nogle gange fik han
lyst til at skyde sig en kugle for panden.

Men så en dag - pludselig en dag vågnede han op og følte sig
sådan helt anderledes.

- Jeg har det! Jeg har det! skreg han og så sig om, mens han
håbede, at én af de der lidenlige engle med bare halder og lodne vin-
ger skulle flyve forbi. Men der kom ingen, for de var ikke opfundet.

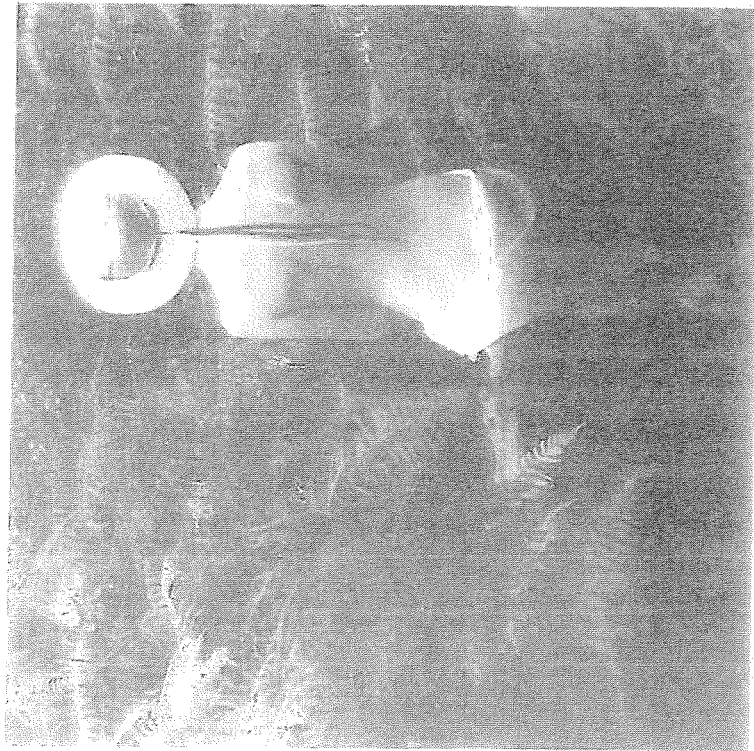
- Jeg har det! skreg Gud uden at fortælle, hvad det var, han havde:
- Jeg vil opfinde verden!

Og idet han sagde de ord, lød der et tordenskruld ligesom i de
gamle amerikanske film fra Hollywood.

Nu hørte Gud ikke til den type guder, der sad med håret nede i
postkassen. Når han havde fundet en idé, tøvede han ikke med at
føre den ud i livet. Derfor stod han klar med sine magiske fingre og
det samme fanatiske blik i øjnene, som Thomas Edison havde haft,
da han opfandt glødelampen.

Han skuede ud over intetheden, mens ideer i tusindvis truede med
at sprænge hans store hoved i stumper og stykker. Det var nu, han
skulle skabe sit mesterværk.

Der var bare én ting, som gjorde Gud en smule bange: han anede
ikke, hvordan man gjorde! Men pludselig - ligesom når man trykker

fra Photography Yearbook 1989

på knappen til kaffeautomaten - dumpede Jorden ud og lå der helt øde og tom. Og ovenover var himmelen også på sin plads.

- Der blive lys, sagde Gud og talte lidt gamueldags.

Og der blev lys. Og Gud så lyset var godt, og han blev ellevid, og han klaskede sig på lårene og skreg:

- Det var dog fandens! Men det var det slet ikke. Det var Guds, og han havde skabt Jorden og himmelen med sit ord, og han havde kun været én dag om det.

Og da det blev fyraften, gik han rundt og håbede, at en flok af de der sexede engle ville flyve forbi, så han kunne bide dem i ørerne. Men der kom ingen, for de var stadigvæk ikke opfundet.

Et par dage senere var alt klart. Hele Jorden var ren og sund med tulipaner, gråsburre og klapperslange, og Gud så, at det var godt.

Men alligevel var det som om, der manglede noget. Hvem skulle være herre over alt dette liv?

Det skulle Gud selv, men det ville være rart med en stedfortræder. En slags vicevært på Jorden, der kunne bestemme over de andre og drikke bajere i frokostpausen.

Gud bed sig i skægget og begyndte at tænke. Hvem skulle være konge og leder? Han fik dybe rynker i sin pande.

- Jeg har det. JEG HAR DET, skreg han pludselig og kastede sig ud i en vild tango.

- Jeg vil skabe mennesket i mit eget billede!

Og ordene havde knapt forladt hans mund, før han var nede på Jorden.

Han skal hedde Adam, sagde Gud og skabte ham.

Derefter fløj han ud mod øst og plantede Edens Have, hvor planerne ikke måtte betrædes. Der var smukke blomster, saftige frugter og så meget skønhed, at det næsten ikke var til at fatte.

Her skulle Adam så leve. Han måtte bare ikke spise af Livets Træ, der stod i midten af haven. Hvis han gjorde det, skulle han visseelig dø, og Adam havde ikke lyst til at visseelig dø, så han blev fra træet i begyndelsen.

Da Edens Have var plantet færdig, blev Adam lagt dér. Og da han for første gang åbnede sine øjne, lå der et tordenskræld. Og 3000 engle, som nu var opfundet, begyndte at synge sådan en slags salme.

De første dage gik Adam alene rundt i Edens Have.

Han var helt nøgen, og når han blev sulten, spiste han grådigt af de mange frugter. Han rørte dog ikke ved Livets Træ, men gik i en stor bue uden om det.

Da han aldrig havde spist af de forbudte frugter, vidste han ikke, hvad der var godt og ondt. Men det var også lige meget, for han var glad for sin tilværelse. Han trallede rundt, mens han kælede for muskusker og legede tagfat med bogfinker. Han sang mod himmelen og priste sin Gud for al den venlighed og mad.

- Det er paradís, sagde Adam og kløede sig i bagdelen, thi han havde ingen hæmninger.

En onsdag, da solen stod højt på himmelen, kaldte Gud på Adam og bad ham give navn til alle dyrene.

- Ja Herre, sagde Adam og fik fat i en flugstol, som han lagde sig

nejede til Adam, og han gav dem et navn på latin, som kun hudlæger kunne udtale.

De næste par dage fortsatte Adam med at gå rundt i den dejlige have. Han glædede sig over al skønheden, og han kunne mærke, hvordan hans hjerte ligesom hoppede, når han kiggede på de små tinger, der legede i solen med deres færdige striber.

Jo, Adam var et lykkeligt menneske. Men alligevel var det, som om der manglede noget i hans liv. Der var et gabende hul på størrelse med et atom-krafter. Han savnede én at snakke med. Han savnede én, som kunne holde ham i hånden og vaske ham spændende steder. Men hvem skulle det være?

Adam kiggede sig godt rundt i haven og dansede med en zebra eller to, men ingen faldt rigtig i hans smag.

Heldigvis hørte Gud, hvad Adam tænkte.

Det er ikke godt for mennesket at være ene, sagde Gud. Jeg vil gøre ham en medhjælp, som passer ham.

Og han fór ned fra himlen som en jumbo-jet og bedøvede med én af de sprøjter, der aldrig vinker hos tandlægen. Da Adam var faldet i søvn, tog Gud ét af hans ribben og skabte ham en medhjælp.

Derefter vækkede han Adam, som havde ligget på nogle brændenælder, og viste ham det, som senere skulle blive kendt som kvinden.

Adam kiggede på hende og fik fornemmelser, men han strakte en arm ud og lagde den på hendes skulder.

- Du skal kaldes kvinde, thi af manden er du taget.

Og de smilede til hinanden. De var begge nøgne og bulede ud på de mærkeligste steder, men de bluedes ikke alligevel.

Nøgne som bøgetræer i en efterårsstorm gik Adam og Eva rundt i Edens Have. De morede sig og så på orange solopgange, mens de forelsket gæded næser.

Adam var vild med Eva, og Eva var vild med Adam, og hun var ham en god medhjælp. Når han tog sig en lut, samlede hun frugter og gjorde sig lækker, thi kvindens frigtørelse var ikke startet endnu.

Men en dag, da Eva gik om i haven alene og sniffede til tulipaner, kom slangen hen til hende.

- Hvorfor spiser du ikke af Livets Træ? spurgte slangen, selv om den godt vidste hvorfor.

- Det må jeg ikke, sagde Eva og sænkede sit blik helt ned i det saf-tige græs.

- Pjat, sagde slangen - Kom nu og få en bid.

- Hvis vi spiser eller tør ved Livets Træ, skal vi visseelig dø!

- Selvfølgelig skal I ikke det, sagde slangen snedigt og snoede sig op ad en havelåge.

- Hvis du spiser af træet, lærer du forskellen på godt og ondt lige-som Gud.

- Hvad er godt og ondt? spurgte Eva og spændte ben for en giraf, så den faldt og brækkede halsen.

- Det ved jeg ikke, sagde slangen. - Jeg har ikke spist af træet.

Eva gik hen til Livets Træ og så på det.

Frugterne ser lækre ud, sagde hun usikkert og savlede en smule. - Ja, ikke? fristede slangen. - Man kan ikke få dem bedre på Grøn-torvet.

- Jeg ved ikke rigtig.

Eva skævede op til Gud i himmelen og håbede, han var på safari i Kenya. Så snuppede hun to af de saftige frugter og stormede afsted som en svømmelærerinde, der har fået sin menstruation.

Imens lå Adam under et træ og sov. Han var udmattet efter at ha' spillet volleyball med en græshoppe.

- Adam. Jeg har noget til dig.

- Hvad er det, min skat? sagde han og klaskede Eva bag, så hendes balder svingede frem og tilbage som et hornholmerur.

- Det er noget, man kan spise.

Det lod Adam sig ikke sige mere end en gang. Han kiggede på Eva, og de tog en grådig bid af de saftige frugter.

Pludselig bluedes de.

Der var sket noget med dem, og de begyndte at rødme og kigge på hinanden med de samme moralske blikke, man ser fra Inge Krogh. Eva gloede på Adams penis, der blafrede i vestenvinden. Og Adam lod sit blik kærtne den lille trekant, der har for vane at sidde mellem benene.

Så løb de hver til sit og fandt nogle figenblade, der kunne dække deres nøgenhed.

Men så var det pludselig, at det begyndte at tordne og lynne. Gud havde ikke været på safari i Kenya. Han havde set, hvad de havde gjort, og han var rasende. Han skyndte sig ned på Jorden, hvor han fandt Adam og Eva, der gemte sig i frygt.

- Hvor er du Adam?

- Jeg er her, sagde Adam forsigtigt. - Hej.

- Hvorfor er du klædt på?

Adam rømmede sig:

- Der var forårsudsalg i Magasin, og så var det, jeg tænkte...

- Jeg vil ikke høre på dine dårlige undskyldninger! Gud hamrede sin flade hånd ned i en tornebusk, så den begyndte at brænde.

Adam sukkede opgivende:

- Jeg... vil bare ikke være nøgen.

- Hvem har fortalt dig, du er nøgen?

- Det har jeg læst i Ekstra Bladet.

- Du har ikke spist af træet, har du? sagde Gud med dirrende stemme, men da han var Gud, var det egentlig dumt, han spurgte, for han kendte allerede svaret.

- Træ... hvilket træ? sagde Adam vagt.

- Det var slangen. Jeg sværget, det var slangen, sagde Eva og trådte frem med en brystholder, hun havde lavet af nogle bananskreller.

- Slange, kaldte Gud. - Resten af dine dage skal du krybe rundt på din bug og leve af støv og snavs.

Og som sagt, så gjort. Slangen, der før havde lignet en struds, fik sine ben amputeret og måtte slæbe sig henad jorden.

- Eva, kaldte Gud. - Når du føder barn, skal det gøre ondt, og din mave skal være stor som Pb-sletten, så du hele tiden går ind i ting. Og det var Evas straf.

- Adam, kaldte Gud. - Fordi du spiste af træet, skal Jorden være forbandet, og du skal slide hele dit liv for føden. Og af jord er du kommet, og jorden skal du sandedlig blive.

Og det var Adams straf.

Derefter gråd både Adam og Eva, fordi de havde syndet, men der var ikke noget at gøre. De var nødt til at forlade Edens Have med dens tegeringer, de saftige frugter og Guds nåde.

- I har skuffet mig, sagde Gud. - Jeg vil være en hævn gud nu. Tynboer skal dø og voldtages, og der skal være krig i Nicaragua og moms på letmælk. Og jeg vil føde en søn, der skal korsfæstes.

Og så blev Adam og Eva sat på den første SAS-maskine, der gik ned til den tørre Jord med tidsler, ukrudt og små, fedtede regnorme.

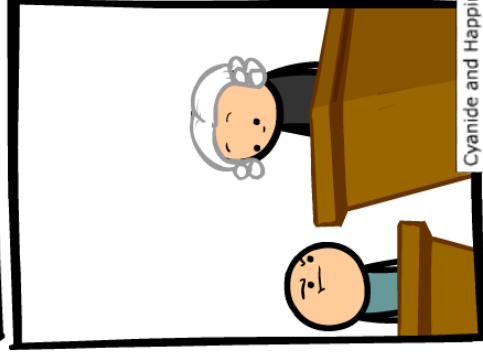
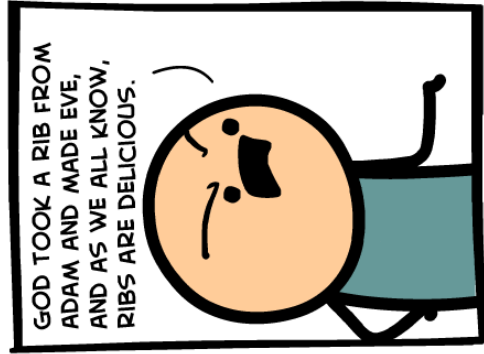
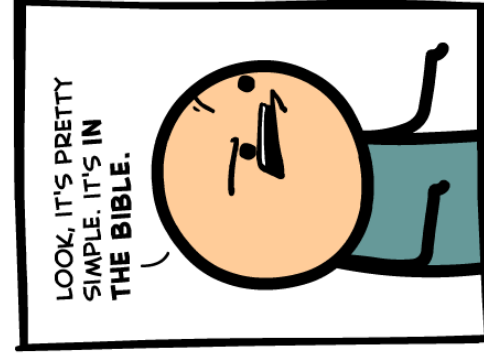
Gud laggede efter dem og trak vejret hidsigt:

- I blir aldrig lykkelige. Hører I? I blir aldrig lykkelige!

Og i det samme gennemfrøede et ondt lyn himmelen, og 17.000 engle begyndte at synge en aggressiv salme med orgelmusik.

Og nede på Jorden regnede det. Bladene var blæst af træerne, og der lå bomber i Nyhavn.

Se, det var en rigtig historie. Men er den nu sand?

Det Gamle Testamente – Anden Mosebog (Kap 19,1-20,21 & 24)

Kap 19

Åbenbaringen på Sinaj

v1 I den tredje måned efter at israelitterne var draget ud af Egypten, netop den dag kom de til Sinajs ørken. **v2** De brød op fra Refidim og kom ind i Sinajs ørken og slog lejr i ørkenen. Der slog Israel lejr over for bjerget, **v3** og Moses gik op til Gud. Herren råbte til ham fra bjerget og sagde: »Dette skal du sige til Jakobs hus og forkynde for israelitterne: **v4** I har selv set, hvad jeg gjorde mod Egypten, og hvordan jeg bar jer på ørnevinger og bragte jer herhen til mig. **v5** Hvis I adlyder mig og holder min pagt, skal I være min ejendom, ene af alle folkene, for hele jorden tilhører mig. **v6** I skal være et kongerige af præster og et helligt folk for mig. Dette er, hvad du skal sige til israelitterne.« **v7** Moses kom tilbage og kaldte folkets ældste til sig og forelagde dem alt det, Herren havde befalet ham, **v8** og folket svarede alle som én: »Alt, hvad Herren befaler, vil vi gøre.« Moses bragte folkets svar til Herren.

v9 Herren sagde til Moses: »Jeg vil komme til dig i en tæt sky, for at folket kan høre mig tale med dig og for al fremtid stole på dig.« Moses fortalte Herren, hvad folket havde sagt, **v10** og Herren sagde til Moses: »Gå ned til folket; du skal hellige dem i dag og i morgen, og de skal vaske deres klæder. **v11** De skal holde sig rede til i overmorgen, for i overmorgen vil Herren i hele folkets påsyn stige ned på Sinajs bjerg. **v12** Du skal spærre af for folket hele vejen rundt og sige til dem, at de skal vogte sig for at gå op på bjerget eller blot røre ved foden af det. Den, der rører ved bjerget, skal lide døden; **v13** men ingen hånd må røre ham; han skal stenes eller skydes. Hvad enten det drejer sig om et dyr eller et menneske, må det ikke leve. Når vædderhornets lange tone lyder, må man gå op på bjerget.«

v14 Så kom Moses ned fra bjerget til folket; han helligede folket, og de vaskede deres klæder. **v15** Og han sagde til dem: »Hold jer rede til i overmorgen; hold jer fra kvinder!«

v16 Da det blev morgen den tredje dag, kom der lyn og torden; en tung sky lagde sig over bjerget, og der lød kraftig klang af horn, så hele folket i lejren skælvede af rædsel. **v17** Men Moses førte folket ud af lejren, hen imod Gud, og de stillede sig op ved foden af bjerget. **v18** Hele Sinajs bjerg var hyllet i røg, fordi Herren var steget ned på det i ild, og røgen steg til vejrs som røgen fra en smelteovn. Hele bjerget skælvede af stor rædsel, **v19** og hornklangen blev kraftigere og kraftigere.

Moses talte, og Gud svarede ham, så det kunne høres. **v20** Herren steg ned på Sinajs bjerg, på toppen af bjerget; han kaldte Moses op på toppen af bjerget, og Moses gik derop. **v21** Herren sagde til Moses: »Gå ned og advar folket mod at trænge sig frem til Herren for at se ham, for så vil mange af dem miste livet. **v22** Selv præsterne, der må træde frem for Herren, skal hellige sig, for at Herren ikke skal bryde løs mod dem.« **v23** Moses svarede Herren: »Folket kan ikke komme op på Sinajs bjerg, for du har jo selv advaret os og sagt, at vi skulle afspærre bjerget og hellige det.« **v24** Men Herren sagde til ham: »Gå nu ned, og kom så herop sammen med Aron! Præsterne og folket må ikke trænge sig frem for at komme op til Herren, for så bryder han løs mod dem.« **v25** Så gik Moses ned til folket og sagde det til dem.

Kap 20

De ti bud

v1 Gud talte alle disse ord: **v2** »Jeg er Herren din Gud, som førte dig ud af Egypten, af trællehuset.

v3 Du må ikke have andre guder end mig.

v4 Du må ikke lave dig noget gudebillede i form af noget som helst oppe i himlen eller nede på jorden eller i vandet under jorden. **v5** Du må ikke tilbede dem og dyrke dem, for jeg, Herren din Gud, er en lidenskabelig Gud. Jeg straffer fædres skyld på børn, børnebørn og oldebørn af dem, der hader mig; **v6** men dem, der elsker mig og holder mine befalinger, vil jeg vise godhed i tusind slægtled.

v7 Du må ikke bruge Herren din Guds navn til løgn, for Herren vil aldrig lade den ustraffet, der bruger hans navn til løgn.

v8 Husk sabbatsdagen og hold den hellig. **v9** I seks dage må du arbejde og gøre alt, hvad du skal; **v10** men den syvende dag er sabbat for Herren din Gud. Da må du ikke gøre noget som helst arbejde, hverken du selv eller din søn eller datter, din træl eller trælkvind eller dine husdyr, og heller ikke den fremmede i dine byer. **v11** For på seks dage skabte Herren himlen og jorden og havet med alt, hvad de rummer, men på den syvende dag hvilede han. Derfor har Herren velsignet sabbatsdagen og helliget den.

v12 Ær din far og din mor, for at du må få et langt liv på den jord, Herren din Gud vil give dig.

Det Gamle Testamente – Anden Mosebog (Kap 19,1-20,21 & 24)

v13 Du må ikke begå drab.

v14 Du må ikke bryde et ægteskab.

v15 Du må ikke stjæle.

v16 Du må ikke vidne falsk mod din næste.

v17 Du må ikke begære din næstes hus. Du må ikke begære din næstes hustru, hans træl eller trælkvind, hans okse eller æsel eller noget som helst af din næstes ejendom.«

v18 Hele folket oplevede tordenbragene og lynglimtene og hornklangen og så bjerget hyllet i røg. Da rystede de og blev stående på lang afstand, **v19** og de sagde til Moses: »Du skal tale til os, så lytter vi; men Gud må ikke tale til os, for så dør vi.« **v20** Men Moses sagde til folket: »I skal ikke være bange! Gud er kommet for at sætte jer på prøve, og for at I kan frygte ham, så I ikke synder.« **v21** Mens folket blev stående på lang afstand, nærmede Moses sig mulmet, hvor Gud var.

Kap 24

Pagtslutningen på Sinaj

v1 Herren sagde til Moses: »Gå op til Herren sammen med Aron, Nadab og Abihu og halvfjerds af Israels ældste. På lang afstand skal I kaste jer ned; **v2** kun Moses må træde frem for Herren, de andre må ikke. Folket må ikke komme op sammen med ham.«

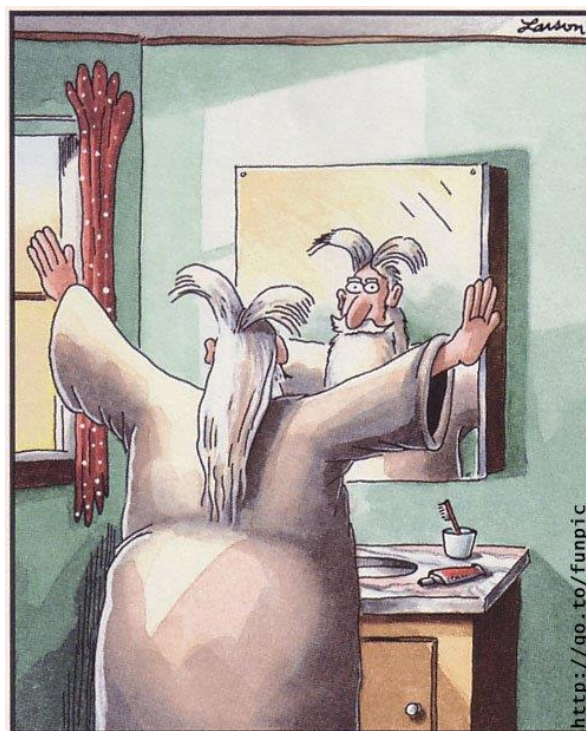
v3 Moses gik hen og kundgjorde alle Herrens ord og alle retsreglerne for folket, og folket svarede med én røst og sagde: »Alt, hvad Herren befaler, vil vi gøre.« **v4** Så skrev Moses alle Herrens ord ned, og næste morgen byggede han et alter ved bjergets fod og rejste tolv stenstøtter, en for hver af Israels tolv stammer. **v5** Derpå satte han israeliternes unge mænd til at bringe brændofre og at ofre tyre som måltidsofre til Herren.

v6 Moses tog den ene halvdel af blodet og hældte det i skåle, og den anden halvdel stænkede han på alteret. **v7** Derpå tog han pagtsbogen og læste den op for folket, og de sagde: »Vi vil adlyde Herren og gøre alt, hvad han befaler.« **v8** Så tog Moses blodet og stænkede det på folket, og han sagde: »Dette er pagtens blod, den pagt, Herren har sluttet med jer på grundlag af alle disse ord.«

v9 Moses gik op sammen med Aron, Nadab og Abihu og halvfjerds af Israels ældste, **v10** og de så Israels Gud. Under hans fødder var der som et flisegulv af safirer, så rent og klart som himlen selv. **v11** Disse fornemme israelitter lagde han ikke hånd på. De skuede Gud og spiste og drak.

v12 Herren sagde til Moses: »Kom op til mig på bjerget og bliv der, så vil jeg give dig stentavlerne med den lov og befaling, som jeg har skrevet ned for at belære dem.« **v13** Så rejste Moses sig sammen med Josva, som var i hans tjeneste, og Moses gik op på Guds bjerg. **v14** Til de ældste sagde han: »Bliv her, til vi kommer tilbage til jer; Aron og Hur er hos jer. Skal nogen have en sag afgjort, kan han henvende sig til dem.«

v15 Så gik Moses op på bjerget. Skyen dækkede bjerget, **v16** og Herrens herlighed tog bolig på Sinajs bjerg. I seks dage dækkede skyen bjerget, og på den syvende dag kaldte han på Moses inde fra skyen. **v17** For israelitterne så Herrens herlighed ud som en fortærende ild på bjergets top. **v18** Men Moses gik ind i skyen og op på bjerget, og han blev på bjerget i fyre dage og fyre nætter.

Moses parting his hair

Abraham og Isak

'Abram Called to be a Blessing', bibelillustration fra 1906, Providence Lithograph Company

Abraham kan vi læse om i Første Mosebog. Men han er ikke kun en mand fra Det Gamle Testamente: Han er den person, som de tre store religioner, jødedom, kristendom og islam, har tilfælles. Han er nemlig ifølge alle tre religioner vores stamfader.

Abrahams historie er den første egentlige historie i Bibelen. Den kommer umiddelbart efter [urhistorien](#), som fylder de første elleve kapitler i Bibelen. I urhistorien bliver verden grundlagt, og derefter kommer så historien om Abraham som det første 'kapitel' i historien om Gud og hans udvalgte folk, Israel.

Da man møder Abraham første gang, hedder han Abram; han bor i Ur i Kaldæa (Babylon), og er gift med Saraj. Gud befaler ham at forlade Kaldæa og drage til et land, som Gud vil give ham.

Pagten

Tre gange viser Gud sig for Abram og lover ham velsignelse og mange efterkommere. Han får også et nyt navn, Abraham, som betyder noget i retning af 'fader til en mængde'. Saraj får navnet Sara. Gud lover ham, at Sara skal føde en søn og at hans efterkommere skal blive så talrige som himlens stjerner. Og han lover, at de skal bo i et land, som Gud vil give dem, nemlig Kanaans land.

Gud slutter en pagt med Abraham og hans slægt og lover, at han vil være deres Gud til alle tider. De skal være hans folk, og tegnet på pagten er, at alle mænd i slægten skal omskæres. Det vil altså sige, at man skal fjerne forhuden på alle drengebørn, når de er otte dage gamle. Både jøder og muslimer praktiserer stadig omskæring.

Ismael

Det viser sig, at Abraham og Sara ikke kan få børn, og Abraham får i stedet sønnen Ismael med Saras egyptiske slavinde, Hagar. Sara bliver så jaloux, at Hagar må flygte sammen med sin søn, men Gud lover Hagar, at han vil være med Ismael og give ham mange efterkommere. Ifølge islam er Abraham gennem Ismael stamfader til de arabiske folk.

Abraham og Isak

Sara kan stadig ikke få børn, men en dag kommer Gud på besøg og lover, at Abraham og Sara skal få en søn. De ler begge, for de er omkring 100 år gamle. Men de får ganske rigtigt en søn, som de kalder Isak, et navn, der spiller på det hebraiske ord for latter.

Senere befaler Gud Abraham at tage Isak med til Morija-Bjerget for at ofre ham. Abraham adlyder Gud og begiver sig af sted med sønnen. Han bygger et bål, binder Isak og skal lige til at sætte kniven i ham, da en engel stopper ham og siger, at han skal ofre en vædder i stedet.

Det er svært at forstå, hvordan historien bare kan lade Abraham drage ud i ørkenen, villig til at ofre sin søn helt uden protest. En forklaring på det får vi ikke, men tidligere i historien om Abraham står der, at han troede Gud og at det blev regnet ham til retfærdighed.

Historien om Abraham kan altså læses som en historie om tillid til Gud og dermed tillid til, at Gud vil finde en udvej, selv når mennesker kun kan se lukkede døre og håbløshed.

Samtidig er historien om Abraham en historie om, hvem Gud er: Den, som kan skabe liv, hvor der før var ufrugtbarhed, den som slutter pagt med mennesker. Den som velsigner og den som er guddommelig og almægtig og dermed også helt anderledes end os og som vi derfor nogen gange ikke kan forstå.

Isak og Jakob

Isak vokser op og bliver gift med Rebekka, som er ufrugtbar, ligesom hendes svigermor var det. Men efter at have bedt til Gud bliver også Rebekka alligevel gravid og hun føder tvillingerne Esau og [Jakob](#). Gud giver senere Jakob navnet Israel. Det kan du læse mere om her.

Abraham og Jesus Kristus

Gud lover Abraham, at alle folkeslag skal velsignes i ham. Kristne tror, at det løfte bliver opfyldt med Jesus Kristus. Han er nemlig Abrahams, Isaks og Jakobs efterkommer, og han bringer velsignelse og frelse til alle mennesker.

Med Jesus Kristus og [Det Nye Testamente](#) ophører Bibelens historie derfor med primært at være en historie om Israel og israelitterne som Guds udvalgte folk. Det bliver igen en historie om alle mennesker, som det var helt i starten af [Det Gamle Testamente](#), i [urhistorien](#).

Abraham, Isak og kunsten

Temaet med Abraham og Isaks ofring er meget brugt i kunst- og kulturhistorien. Fx arbejder teologen og filosofen Søren Kierkegaard intenst med historien i bogen Frygt og Bæven, maleren Marc Chagall har malet scenen, ligesom sangeren Leonard Cohen i sangen Story of Isaac har beskrevet historien fra Isaks synsvinkel.

Copyright © Bibelselskabet | Opdateret: 14-06-2011

2. Jødedom:

Guds udvalgte pagtsfolk

Jødedom-kristendom

Inden der bliver gjort rede for Jesus Kristus, skal der gøres rede for *kristendommens tænkning* af forholdet mellem Gud og jødedommen i syndefaldstiden, og i den forbindelse skal der også informeres om forholdene i Israel på Jesu tid. Grunden her til er, at kristendommen som en oprindeligt ren indre-jødisk fornyelsesbevægelse er så gennemsvøvet af jødedommens forestillingsverden, at man ikke kan læse nyttestamentlige tekster uden at have et vist kendskab til jødedommen.

Det er i denne sammenhæng vigtigt at pointere, at kristendommens tolkning af forholdet mellem Gud og jødedommen er *uforenelig med jødisk teologi og selvforståelse*.

Meget tidligt har Gud iflg. GT udpeget det jødiske folk som sit pagtsfolk, d.v.s. Guds udvalgte folk (2. Mosebog 19.5). Gud elsker fremfor nogen dette uanselige økenfolk, der af Gud er udsat til at være et folkeslag af præster for de øvrige langt mægtigere folkeslag (2. Mosebog 19.6 og 5. Mosebog 7.6-9).

Det jødiske folks syn på sig selv som udvalgt har igennem tidene provokeret mange. Denne reaktion er for jødedommen både uforståelig og uretfærdig. Den ser snarere Guds udvælgelse som en byrde, som Gud har pålagt jøderne. Udvælgelsestanken betydningsfuld, at jøder overfor Gud har særlige og tunge forpligtelser, og da jøder hverken er værne eller bedre end andre, har de alt andet lige en vanskeligere opgave.

Udvælgelsestanken har givet jødedommen en stærk identitetsfølelse. Når jøder i diasporaen var og er i stand til at fastholde deres kultur og egenart og undgå assimilerings med de folk, som de bor blandt, er en væsentlig del af forklaringen, at de som Guds pagtsfolk er sig bevidste, at de er forpligtede til at styrke og bevare deres identitet, så de som jøder er klar til at drage hjem til Jerusalem, når Gud lader eksilet ophøre for det jødiske folk.

Forholdet mellem Gud og pagtsfolket var fastsat i *pagtslutninger*, der kan karakteriseres som gensidige overenskomster. Gud for sin del lovede jøderne, at de skulle få Israel og blive et

stort og stærkt folk, folket for sin del lovede, at de ville følge Guds bud og afstå fra afgudsdyrkeri.

Den første pagt med det jødiske folk slutter Jahve med det jødiske folks *stamfæder* Abraham (1. Mosebog 17.9-21). Ved pagtslutningen lover Abraham ham at adlyde Gud, og Gud lover eller forjætter Abraham, at han skal få Israel og blive stamfader til et stort og stærkt folk, der skal bosætte sig i det forfættede land, Israel.

Abrahams monoteisme og tro

Abraham er *monotheist*, d.v.s. han tror kun på én Gud. Det banebrydende i monoteismen er, at Gud overskrider forestillingen om godt og ondt og alle menneskelige kategorier og konventioner om virkelighed i øvrigt. Gud er som den usynlige Gud løftet ud af den menneskelige indsigts domæne, så afstanden mellem Gud og menneske i monoteismen er uoverstigelig.

En sådan Gud kan Abraham kun forholde sig til i *tro*, d.v.s. Abraham underordner sig fuldstændig Gud og forlader sig på ham i stedet for sig selv, for Abraham ved, at i forhold til Gud kan han med sin forstand, fornuft og vilje intet udrette. Dette gør Abraham til noget specielt, for han har i mod-

sætning til alle andre i syndefaldstiden forladt sig på Gud i stedet for sig selv.

Abraham er i kristendommen berømt med som *troens fader*. Gud prøver Abrahams tro (1. Mosebog 22), da han kræver af ham, at han skal ofre sit allerdyreste, sønnen Isak, som Abraham ved Guds hjælp mod al forventning har fået i en sen alder.

Konfronteret med Guds krav om, at han skal ofre Isak, sætter Abraham absurd og paradoksalt sin lid til den selvsamme Gud, som præsenterer ham for dette uhyrlige krav. Han går ikke i rette med Gud eller udfordrer beslutningen på nogen anden vis. Han giver i fuldstændig lydighed afkald på Isak og drager uden tøven og fuld af forrøstning til Gud op ad Morija bjerget for at ofre Isak til Jahve. Men lige som han skal til at ofre ham, griber Gud ind og befaler Abraham at ofre en vædder i stedet.

Med sin menneskeligt set fornuftsridige og ubegribelige tillid til Jahve har Abraham bragt sig ud over syndefaldets skade og har fået fællesskab med Gud. Han har sagt ja til at forlade sig på Gud alene, og Gud har omvendt ham, så hans forstand, fornuft og vilje er kvalitative forandret. Abraham er af Gud blevet givet en ny sans eller dimension, troen. Iflg. kristendommen er Abraham den første, for hvem dette under sker, og derfor benævnes Abraham i kristendommen troens fader.

Tolkninger af Abrahamhistorien

Fortællingen om Abraham er af nogle blevet tolket som et udtryk for religiøs fanatismes farlighed, andre ser den som et udtryk for, at GT har ønsket at gøre op med den i datiden forekommende menneskeoffring.

For de kristne er Abrahamshistoriens pointe, at Guds virkelighed får man først berøring med, når man kommer ud over den menneskelige fornuft. Så forskellig er Guds virkelighed fra menneskers, at man som menneske umiddelbart må ryste på hovedet af Abraham, men Abraham er altså iflg. kristendommen ikke desto mindre den, der har det rette gudsforhold. Det er historiens absolutte pointe. Gud kan man ikke nærme sig ad tankens vej, for han ligger uden for tankens domæne. Gud kan mennesket kun møde i troen, men troen må komme fra Gud, da den er uførelig med og kvalitativt forskellig fra, hvad et menneske forstandsmæssigt kan tænke.

Abrahams gudsforhold er imidlertid en undtagelse. Det jødiske folk lever sin skæbne som syndefaldent. Det afviser forestillingen om, at det ikke i kraft af sig selv skulle kunne bidrage til omvendelsen, og det reducerer dermed Guds krav om omvendelse til det menneskeligt overkommelige.

Moses' pagt

Iflg. den jødiske tradition var jøderne slaver i Ægypten, indtil Moses fører folket ud fra *æskivet*. Den jødiske *exodus* har som sit mål at komme tilbage til det forjættede land, Israel. Undervejs dertil når de til Sinai bjerg i Sinai ørkenen, hvor Gud slutter *den næste pagt* med sit folk (2. Mosebog 19 og 24). Moses er på bjerget i 40 dage. Han modtager på det jødiske folks vegne Guds bud, *lovten* (GTs 5 Mosebøger), der på hebraisk hedder *Torah*, hvilket sprogligt betyder Læren. Med Sinaipagten formulerer Gud i sin Torah sin vilje, så *israen* kan påberåbe sig uvindenhed om, hvad Guds krav om omvendelse betyder.

Moses bringer tavlerne med de af Gud skrevne 10 bud ned fra bjerget sammen med de 613 for- og påbud, som Gud overgiver ham mundtligt. Men der går ikke lang tid, så bliver buddene overtrådt, og situationen Gud og pagtsfolk imellem bliver så anstrengt (4. Mosebog 14,20-35), at Gud straffer folket med 40 års økenvandring (5. Mosebog 8,2). Før Sinaipagten havde folket kunne undskyldte sig med uvindenhed, men det er efter Moses' pagt ikke længere muligt. Problemet er iflg. kristendommen, at pagtsfolket nægter at forlade sig på Gud. Det vil ikke anerkende, at det ikke selv kan bidrage til den af Gud krævede omvendelse.

”Abraham og Isak” (1634) af Rembrandt

Styr din fristelse

I oldtidens Mellemøsten var det afgørende for en mand at vide, at hans børn var hans egne. I dag bryder vi ægteskab på ægteskab. Og det kan også være det rigtige, mener filosofen Mogens Pahuus. Det sjette bud kunne sige filosofen Lars Henrik Schmidt - i vore dage være: Styr din fristelse.

De Ti Bud (6)

Af Niels Thorsen

Du må ikke bryde et ægteskab. Okay. Fair nok. Men hvad betyder det? At man ikke må forlade sin ægtefælle? Eller at man ikke må bryde ind i andres ægteskab?

»Det betyder, at du som fremmed ikke må bedække en anden mands kone«, siger professor dr. teol. Niels Peter Lemche.

I oldtidens Mellemøsten måtte man godt lade sig skille. Og det skete tit. Så skilsmisse handler buddet ikke om.

»Det betyder, at du ikke må begå hor. Og jeg tror, at det er mandens sikring imod, at en anden mand - uden at han ved det - bliver far til børnene i hans hus. Hvis nogen bedækker en mands kone, ved man jo ikke, hvis børnene er. Og hvis et usægt barn arver familiens ejendom, så mister familien den

dybest set. Og det ville man altså ikke finde sig i den gang«, siger Niels Peter Lemche.

Kvinden blev set som en vare, forklarer han. Og det bliver hun stadig indimellem.

»Det kan vi se af de æresdrab, der bliver begået. Når først en kvinde har været i seng med en mand, er hun ikke længere en vare, der kan handles med, og så mister hendes far sin ejendom og dermed prestige, og det kal-

der han så ære«, siger Niels Peter Lemche.

I virkeligheden er det sjette bud lidt uinteressant, mener filosofen Lars Henrik Schmidt, der er rektor på Danmarks Pædagogiske Universitet. Og det er kun

mere for os«, siger han.

»For man går ikke fra hinanden længere, fordi man har været utro. I hvert fald ikke i den generation, jeg tilhører. For os har utroskab været en del af den sociale orden. Mine børns generation har så strømmet en del op«.

»I dag ville vi sige: Styr din fristelse. Og det skal man selvfølgelig«.

Ægteskabsbrud er ikke alene at kaste sig i armene på en anden, men også det at se på en anden kvinde med begær, sagde Jesus i hjergprædikenen.

»Man må ikke forstå det sådan, at det er forbudt at føle en umiddelbar seksuel appel«, siger filosofen Mogens Pahuus.

»Det er ren natur. Og at gå imod det ville være unatur. Det er, hvordan man forvalter det, der er afgørende«, siger han.

»Alle mennesker kender til impulser, som man ikke må lystre blindt hver gang. I vores kultur har vi nærmest en ideologi, der siger, at vi skal overgive os til naturimpulser. Nogle dyrker en umiddelbarhed og spontanitet, sådan at de synes, det er forkert at gå imod nogen impuls«.

Men hvis vi lystre vores impulser hver gang, kan det være svært at opretholde gode relationer, mener Mogens Pahuus. Man må afveje impulsen imod, hvad man ellers har af ønsker og forpligtelser.

»Det udelukker jo ikke, at man først knytter sig til ét menneske og så bagefter lærer et andet menneske at kende, hvor man i langt højere grad bliver sig selv og lærer sig selv at kende, så der i det nye forhold er noget, som man synes, at det vil være et forræderi over for noget dybt i livet at give afkald på. Så kan det selvfølgelig være det eneste rigtige at bryde et ægteskab«, siger han.

»Man skal bare ikke tage det for let«.

Politiken gennemgår De Ti Bud ét for ét med professor dr. teol. Niels Peter Lemche og filosoferne Mogens Pahuus og Lars Henrik Schmidt.

skrevet for at forhindre ballade.

»Der er ikke noget dybere moralsk i det bud. Det handler om at undgå, at folk frister den sociale orden ved at friste den andens kvinde. Og den trussel er ikke så stor

Du må ikke
bryde
et ægteskab

14

X

Vi lever i misundelsens tid

22

Misundelse kan ødelægge livet for et menneske, advarer filosofen Mogens Pahuus. Du skal unde din næste, hvad han har, betyder de to sidste bud. Og den besked trænger vi til at høre i vore dage, hvor lighed og konkurrence gør det svært at flytte blikket fra naboens grønne græs.

De Ti Bud (9 og 10)

Af Niils Thorsen

I oldtidens Mellemøsten handlede de to sidste bud om, at man skal respektere sin næstes ejendom. Ellers bruger vi bare alle kræfterne på at slå indbyrdes. Men i vore dage handler de om misundelse, mener de to filosoffer Mogens Pahuus og Lars Henrik Schmidt, som her på siden har foreslået nye måder at forstå de ti gamle bud på.

Oprindeligt var de to sidste bud ét. Men så fjernede man det andet bud om ikke at lave sig noget billede af Gud. Og fordi man stadig ville have ti bud på tavlen, delte man det sidste bud i to. I virkeligheden hænger de samme.

Du må ikke begære sin næstes hus, står der. Men hvad betyder det egentlig at begære?

»Jeg tænker først og fremmest på at misunde nogen noget. Og misundelse spiller en kolossal rolle i et samfund af vores type, fordi vi har etableret lighed i mange henseender«, siger filosofen Mo-

gens Pahuus.

»Den kan være dybt berettiget og værdifuld, men den fører med sig, at vi giver os til at sammenligne os med hinanden, for man sammenligner sig typisk med nogen, som man føler sig på niveau med«.

Hertil kommer, at man i et samfund som vores, der fungerer via økonomisk konkurrence, tvinges til yderligere at sammenligne sig med andre. Den slags oplevede man mindre, da herremanden nærmest fra naturens side syntes at være tildelt det store stykke af kagen.

»Det skal vi selvfølgelig ikke tilbage til, men vi kan være opmærksomme på, at der lurder en særlig fare for misundelse på os. Og det er farligt, for man kan komme til at overføre det på sit liv, så man også over for livet har en forventning om retfærdighed.

Du ved: »Hvorfor er jeg så uheldig?«. Og det ligger der noget livsødelæggende i. For når vi giver os til at sammenligne os med andre mennesker, ser vi bort fra, at vort eget liv altid er enestående og usammenligneligt. Og så bliver det for billigt. Det var bedre, hvis vi forholdt os hver for sig til vores enestående liv og til det enestående i os selv«, siger Pahuus.

Livet findes altid i enestående form. Derfor forråder man livet, når man sammenligner sig med andre og forfalder til misundelse. Og det ved vi i virkeligheden godt, hvilket man kan se på den måde, vi lufter vores misundelse på, mener Mogens Pahuus.

»Mennesker har instinktivt en fornemmelse af, at misundelse både er destruktiv og foragtelig. Når vi er misundelige, søger vi altid først i vores argumentation mere objektive kriterier for, at

den anden er ufortjent begunstiget. Vi siger ikke: Jeg er misundelig. Vi siger: Det har han ikke fortjent«, siger han.

Hvordan lever man bedre uden misundelse?

»Så har man en umiddelbar fornemmelse af, at der findes noget kraftfuldt, bærende og mulighedsrigt i en selv og i ens verden. I misundelsen blænder man af for de altid særegne muligheder, som ethvert menneske har, fordi man giver sig til at sammenligne med andre og føler sig forfordelt. Fordi man fokuserer på det, man tilfældigvis ikke har, og ikke ser det, man har«.

Sådan læser også filosofen Lars Henrik Schmidt de to sidste bud. Som bud om at efterstræbe sin egen lykke i stedet for at stjæle den fra de andre.

»Det er en mands omdømme, du ikke skal ødelægge. Både hans

omdømme blandt andre og hans selvomdømme. Og det kan du ødelægge på flere måder. Ved at tage hans hustru. Hvis du får ham til at gå ned med sit firma. I stedet for at sige: »Nej, hvor er jeg glad for, at du har, hvad du har«. Und ham dog for helvede, at det er gået ham godt. Tag om ham og sig: »Hvor fedt, at det er gået dig så godt!«. Det er jo hans, for Guds skyld!«.

Ligger der mellem linjerne også et bud om, at du selv skal vokse?

»Ja, du skal selv vokse. Læg være med at vokse på andres bekostning«.

Politiken har de seneste ti dage gennemgået De Ti Bud ét for ét med professor dr. teol. Niels Peter Lemche og filosoferne Mogens Pahuus og Lars Henrik Schmidt. Dagens artikel er den sidste i serien.

9-10

Du må ikke begære din næstes hus.

Du må ikke begære din næstes hustru, hans træ eller trækvind, hans okse eller æsel eller noget som helst af sin næstes ejendom.

15

18

GT:

Anden Samuelsbog kap. 7,4-17+25-29

Natans forjættelse til David

v4 Samme nat kom Herrens ord til Natan **v5** »Gå hen og sig til min tjener David: Dette siger Herren: Skulle du bygge mig et hus at bo i? **v6** Jeg har jo ikke boet i hus, fra den dag jeg førte israelitterne op fra Egypten indtil i dag, men jeg har været på vandring med et telt som bolig. **v7** Har jeg i al den tid, jeg vandrede omkring med israelitterne, nogen sinde spurgt en af Israels dommere, som jeg indsatte til at vogte mit folk Israel: »Hvorfor har I ikke bygget mig et cedertræshus?« **v8** Sig derfor til min tjener David: Dette siger Hærskarers Herre: Jeg har hentet dig fra græsgangen, hvor du vogtede får, til at være fyrste over mit folk Israel, **v9** og jeg var med dig overalt, hvor du gik, og udryddede alle dine fjender foran dig. Jeg har skabt dig et navn så stort som de størstes på jorden. **v10** Jeg har givet mit folk Israel et sted at bo, og jeg har plantet det, så det kan bo der uden frygt, og uden at voldsmænd længere skal mishandle det, sådan som de før gjorde, **v11** dengang jeg måtte indsætte dommere over mit folk Israel. Jeg har skaffet dig fred for alle dine fjender. Og nu forkynder Herren for dig: Herren vil bygge dig et hus. **v12** Når dine dage er omme, og du har lagt dig til hvile hos dine fædre, vil jeg lade en af dine efterkommere, dit eget kød og blod, efterfølge dig, og jeg vil grundfæste hans kongedømme. **v13** Han skal bygge et hus for mit navn, og jeg vil grundfæste hans kongetrone til evig tid. **v14** Jeg vil være hans fader, og han skal være min søn. Når han forbryder sig, vil jeg tugte ham med menneskestok og menneskeslag; **v15** men min trofasthed skal ikke tages fra ham, sådan som jeg tog den fra Saul, ham som jeg fjernede til fordel for dig. **v16** Dit hus og dit kongedømme skal stå fast for mit ansigt til evig tid, din trone skal være grundfæstet til evig tid.« **v17** Alle disse ord og hele dette syn fortalte Natan David.

v25 Gud Herre, hold til evig tid det løfte, du nu har givet din tjener og hans hus, og gør, som du har lovet! **v26** Da skal dit navn blive stort til evig tid, så man siger: Hærskarers Herre er Gud over Israel. Og din tjener Davids hus skal være grundfæstet for dit ansigt. **v27** Du, Hærskarers Herre, Israels Gud, har talt til din tjener og sagt: »Jeg vil bygge dig et hus.« Derfor har din tjener dristet sig til at bede denne bøn til dig. **v28** Gud Herre, du er jo Gud! Lad dine ord gå i opfyldelse, nu da du har givet din tjener denne forjættelse. **v29** Så velsign nu også din tjeners hus og lad det bestå for dit ansigt i evighed. For det har du givet løfte om, Gud Herre; din tjeners hus får del i din velsignelse til evig tid.«

Danielsbog kap. 7,1+13-14

Synet om de fire dyr

v1 I babylonerkongen Belshassars første regeringsår havde Daniel et drømmesyn, og der gik syner gennem hans hoved, da han lå på sit leje. Bagefter skrev han drømmen ned, og således begyndte hans beretning.

v13 I nattesynerne så jeg dette:

Med himlens skyer kom en, der så ud som en menneskesøn; han kom hen til den gamle af dage og blev ført frem for ham.

v14 Herredømme, ære og kongerige blev givet ham;

alle folk, stammer og tungemål tjente ham. Hans herredømme er et evigt herredømme, som ikke skal forgå, hans kongerige skal ikke gå til grunde.

Esajasbog kap. 52,13-53,12

Herrens lidende tjener

v13 Se, min tjener får lykken med sig, han knejser, han ophøjes og løftes højt.

v14 Som mange gyste over ham – så umenneskeligt ussel så han ud, så ussel var hans skikkelse blandt mennesker

–
v15 sådan hensætter han mange folk i forundring,

over ham lukkes munden på konger; for det, de ikke har fået fortalt, ser de, og det, de ikke har hørt, indser de.

v1 Hvem troede på det, vi hørte?

For hvem blev Herrens arm åbenbaret?

v2 Han skød op foran Herren som en spire, som et rodsrud af den tørre jord.

Hans skikkelse havde ingen skønhed, vi så ham, men vi brød os ikke om synet.

v3 Foragtet og opgivet af mennesker, en lidelsesmand, kendt med sygdom, én man skjuler ansigtet for, foragtet, vi regnede ham ikke for noget.

v4 Men det var vore sygdomme, han tog, det var vore lidelser, han bar; og vi regnede ham for en, der var ramt, slået og plaget af Gud.

v5 Men han blev gennemboret for vore overtrædelser og knust for vore synder. Han blev straffet, for at vi kunne få fred, ved hans sår blev vi helbredt.
v6 Vi flakkede alle om som får, vi vendte os hver sin vej; men Herren lod al vor skyld ramme ham.

v7 Han blev plaget og mishandlet, men han åbnede ikke sin mund; som et lam, der føres til slagtning, som et får, der er stumt, mens det klippes, åbnede han ikke sin mund.

v8 Fra fængsel og dom blev han taget bort. Hvem tænkte på hans slægt, da han blev revet bort fra de levendes land? For mit folks synd blev han ramt.

v9 Man gav ham grav blandt forbrydere og gravplads blandt de rige, skønt han ikke havde øvet uret, der fandtes ikke svig i hans mund.

v10 Det var Herrens vilje at knuse ham med sygdom.

Når hans liv er bragt som skyldoffer, ser han afkom og får et langt liv, og Herrens vilje lykkes ved ham.

v11 Efter sin lidelse ser han lys, han mættes ved sin indsigt. Min tjener bringer retfærdighed til de mange, og han bærer på deres synder.

v12 Derfor giver jeg ham del med de store, med de mægtige deler han bytte, fordi han hengav sit liv til døden og blev regnet blandt lovbrudere. Men han bar de manges synd og trådte i stedet for syndere.

NT:

Matthæusevangeliet kap. 1,1-17

Jesu slægt

v1 Slægtsbog for Jesus Kristus, Davids søn, Abrahams søn.

v2 Abraham blev far til Isak, Isak til Jakob, og Jakob til Juda og hans brødre.**v3** Juda blev med Tamar far til Peres og Zera, Peres blev far til Hesron, Hesron til Ram, **v4** Ram til Amminadab, Amminadab til Nakshon, og Nakshon til Salmon.**v5** Salmon blev med Rahab far til Boaz, Boaz blev med Ruth far til Obed, Obed blev far til Isaj, **v6** og Isaj blev far til kong David.

David blev med Urias' hustru far til Salomo, **v7** Salomo blev far til Rehabeam, Rehabeam til Abija, Abija til Asaf, **v8** Asaf til Joshafat, Joshafat til Joram, Joram til Uzzija, **v9** Uzzija til Jotam, Jotam til Akaz, Akaz til Hizkija, **v10** Hizkija til Manasse, Manasse til Amos, Amos til Josija, **v11** og Josija til Jekonja og hans brødre under bortførelsen til Babylon.

v12 Efter bortførelsen til Babylon blev Jekonja far til Shealtiel, Shealtiel til Zerubbabel, **v13** Zerubbabel til Abiud, Abiud til Eljakim, Eljakim til Azor, **v14** Azor til Sadok, Sadok til Akim, Akim til Eliud, **v15** Eliud til Eleazar, Eleazar til Mattan, Mattan til Jakob **v16** og Jakob til Josef, Marias mand. Hun fødte Jesus, som kaldes Kristus.

v17 I alt er der altså fra Abraham indtil David fjorten slægtled, fra David indtil bortførelsen til Babylon fjorten slægtled, fra bortførelsen til Babylon og indtil Kristus fjorten slægtled.

Kap. 2,1-6

De vise mænd

v1 Da Jesus var født i Betlehem i Judæa i kong Herodes' dage, se, da kom der nogle vise mænd fra Østerland til Jerusalem **v2** og spurgte:

»Hvor er jødernes nyfødte konge? For vi har set hans stjerne gå op og er kommet for at tilbede ham.« **v3** Da kong Herodes hørte det, blev han forfærdet, og hele Jerusalem med ham. **v4** Og han sammenkaldte alle ypperstepræsterne og folkets skriftkloge og spurgte dem, hvor Kristus skulle fødes. **v5** De svarede ham: »I Betlehem i Judæa. For således er der skrevet ved profeten:

v6 Du, Betlehem i Judas land, du er på ingen måde den mindste blandt Judas fyrster.

Fra dig skal der udgå en hersker, som skal vogte mit folk, Israel.«

Markusevangeliet kap. 8,27-9,1

Peters bekendelse

v27 Jesus og hans disciple drog bort til landsbyerne ved Cæsarea Filippi; og på vejen spurgte han sine disciple: »Hvem siger folk, at jeg er?« **v28** De svarede: »Johannes Døber, og andre siger Elias, og andre igen, at du er en af profeterne.« **v29** Så spurgte han dem: »Men I, hvem siger I, at jeg er?« Peter svarede: »Du er Kristus.« **v30** Og han forbød dem at sige dette om ham til nogen.

Jesus forudsiger sin lidelse og død og opstandelse

v31 Så begyndte han at lære dem, at Menneskesønnen skulle lide meget og forkastes af de ældste og ypperstepræsterne og de skriftkloge og slås ihjel og opstå tre dage efter. **v32** Og dette sagde han ligeud. Da tog Peter ham til side og begyndte at irettesætte ham. **v33** Men Jesus vendte sig om, så på sine disciple, irettesatte Peter og sagde: »Vig bag mig, Satan! For du vil ikke, hvad Gud vil, men hvad mennesker vil.«

Om efterfølgelse

v34 Så kaldte han skaren til sig sammen med sine disciple og sagde til dem: »Hvis nogen vil følge efter mig, skal han fornægte sig selv og tage sit kors op og følge mig. **v35** For den, der vil frelse sit liv, skal miste det; men den, der mister sit liv på grund af mig og evangeliet, skal frelse det. **v36** For hvad hjælper det et menneske at vinde hele verden og bøde med sit liv? **v37** For hvad kan et menneske give som vederlag for sit liv? **v38** For den, der skammer sig ved mig og mine ord i denne utro og syndige slægt, skal Menneskesønnen skamme sig ved, når han kommer i sin faders herlighed sammen med de hellige engle.« **(9,1)** Og han sagde til dem: »Sandelig siger jeg jer: Nogle af dem, der står her, skal ikke smage døden, før de ser, at Guds rige er kommet i magt og væld.«

Det Nye Testamente – Markusevangeliet (Kap 1,1-20)

Markus 1,1-20

Johannes Døber i ørkenen

v1 Begyndelsen på evangeliet om Jesus Kristus, Guds søn.

v2 Som der står skrevet hos profeten Esajas:
Se, jeg sender min engel foran dig,
han skal bane din vej.

v3 Der er en, der råber i ørkenen:
Ban Herrens vej,
gør hans stier jævne!

v4 – således trådte Johannes Døber frem i ørkenen og prædikede omvendelsesdåb til syndernes forladelse. **v5** Og hele Judæa og alle Jerusalems indbyggere drog ud til ham, og de blev døbt af ham i Jordanfloden, idet de bekendte deres synder. **v6** Johannes gik klædt i kamelhår og havde et læderbælte om livet, og han levede af græshopper og vildhonning.

v7 Og han prædikede: »Efter mig kommer han, som er stærkere end jeg, og jeg er ikke værdig til at bøje mig ned og løse hans skorem. **v8** Jeg har døbt jer med vand, men han skal døbe jer med Helligånden.«

Jesu dåb og Jesu fristelse

v9 I de dage skete det, at Jesus kom fra Nazaret i Galilæa og blev døbt af Johannes i Jordan. **v10** Straks da han steg op af vandet, så han himlene flænges og Ånden dale ned over sig som en due; **v11** og der lød en røst fra himlene: »Du er min elskede søn, i dig har jeg fundet velbehag!«

v12 Straks efter drev Ånden ham ud i ørkenen. **v13** Og i fyrre dage var han i ørkenen og blev fristet af Satan; han levede blandt de vilde dyr, og englene sørgede for ham.

Jesu forkyndelse i Galilæa

v14 Efter at Johannes var blevet sat i fængsel, kom Jesus til Galilæa og prædikede Guds

evangelium **v15** og sagde: »Tiden er inde, Guds rige er kommet nær; omvend jer og tro på evangeliet!«

De første disciple kaldes

v16 Da Jesus gik langs Galilæas Sø, så han Simon og Andreas, Simons bror, i færd med at kaste net i søen; for de var fiskere. **v17** Jesus sagde til dem: »Kom og følg mig, så vil jeg gøre jer til menneskefiskere.« **v18** Og de lod straks garnene være og fulgte ham. **v19** Da han gik et stykke videre, så han Jakob, Zebedæus' søn, og hans bror Johannes i båden i færd med at ordne garnene. **v20** Straks kaldte han på dem, og de lod deres far Zebedæus blive tilbage i båden sammen med daglejerne og fulgte ham.

Folkekirkens dåbsliturgi

Folkekirkens dåbsliturgi:

Dåb

Autoriseret ved kgl. Resolution af 12. Juni 1992

Dåb finder i almindelighed sted i kirken under en gudstjeneste. I tilfælde af sygdom kan dåb foregå i hjemmet eller på sygehuset.

Dåb under en højmesse kan finde sted på trosbekendelsens plads, i tilknytning til første læsning, efter salmen efter prædikenen eller efter nadveren.

Når dåb finder sted ved en særlig dåbsgudstjeneste, kan forud for dåbssalmen indledes med præludium, indgangssalme og dåbstale.

Dåb i kirken

DÅBSSALME

Ved dåb under en højmesse kan dåbssalmen være en af gudstjenestens almindelige salmer.

Efter dåbssalmen spørger præsten:

Er barnet hjemmedøbt? – Nej!

Ved dåb af voksne spørger præsten:

Er du tidligere døbt? – Nej!

LOVPRISNING OG BØN

Præsten siger:

Lovet være Gud, vor Herre Jesu Kristi Fader,
som i sin store barmhjertighed
har genfødt os til et levende håb
ved Jesu Kristi opstandelse fra de døde.
Lad os alle bede!

Vi takker dig, himmelske Fader,
fordi du ved din enbårne Søn har givet os den hellige dåb,
hvori du gør os til dine børn og skænker os Helligånden
med syndernes forladelse og det evige liv.

Vi beder dig:

Tag i nåde mod dette barn (disse børn),
Som vi bærer frem for dit åsyn.
Indlem det (dem) i din menighed,
og bevar det (dem) i dit samfund både her og hisset!
Amen.

Ved dåb af voksne:

Vi beder dig:

Tag i nåde mod ham (hende),
som i dag kommer til den kristne dåb.
Indlem ham (hende) i din menighed,
og bevar ham (hende) i dit samfund både her og hisset!
Amen.

Folkekirkeens dåbsliturgi

SKRIFTLÆSNING

Præsten fortsætter, og menigheden rejser sig.

Således taler vor Herre Jesus Kristus:

Mig er givet al magt i himlen og på jorden. Gå derfor hen og gør alle folkelagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befalet jer. Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende.

Evangelisten Markus skriver:

Og de bar nogle små børn til Jesus, for at han skulle røre ved dem; disciplene truede ad dem, men da Jesus så det, blev han vred og sagde til dem: "Lad de små børn komme til mig, det må I ikke hindre dem i, for Guds rige er deres. Sandelig siger jeg jer: Den, der ikke modtager Guds rige ligesom et lille barn, kommer slet ikke ind i det." Han tog dem i favn og lagde hænderne på dem og velsignede dem.

Så vil vi nu hjælpe dette barn (disse børn)

til hans velsignelse

ved at døbe det (dem)

i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.

Ved dåb af voksne:

Så vil vi nu hjælpe dig til hans velsignelse

ved at døbe dig

i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.

KORSTEGNELSE

Barnet – dersom der er flere børn, hvert barn for sig – bæres hen til døbefonten.

Ved dåb af voksne træder den, der skal døbes, selv hen til døbefonten. Præsten tegner derefter med hånden kors for ansigtet og brystet af den, der skal døbes, og siger:

Modtag det hellige korsets tegn

Både for dit ansigt og dit bryst,

til et vidnesbyrd om,

at du skal tilhøre

den korsfæstede Herre Jesus Kristus.

Hvad er barnets navn? – N.N.

Ved dåb af voksne udelades dette spørgsmål normalt.

TROSBEKENDELSE

N.N. Forsager du Djævelen og alle hans gerninger og alt hans væsen? – Ja!

Tror du på Gud Fader, den Almægtige, himlens og jordens skaber?

- Ja!

Tror du på Jesus Kristus, hans enbårne Søn, vor Herre, som er undfanget ved Helligånden, født af Jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begravet, nedfaret til dødsriget, på tredje dag opstanden fra de døde, opfaret til himmels, siddende ved Gud Faders, den Almægtiges, højre hånd, hvorfra han skal komme at dømme levende og døde? – Ja!

Tror du på Helligånden, den hellige, almindelige kirke, de helliges samfund,

Folkekirkens dåbsliturgi

syndernes forladelse, kødets opstandelse og det evige liv? – Ja!

Vil du døbes på denne tro? – Ja!

DÅBSHANDLING

Præsten øser vand tre gange på hovedet af den, der skal døbes, og siger:

N.N. Jeg døber dig

I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Amen.

Præsten lægger hånden på den døbttes hoved og siger:

Den almægtige Gud, vor Herre Jesu Kristi Fader,

som nu har genfødt dig ved vand og Helligånden

og skænket dig syndernes forladelse,

han styrke dig med sin nåde til det evige liv!

Han bevare din udgang og indgang

fra nu og til evig tid! Amen.

FADERVOR

Derefter bedes Fadervor. Herunder lægger præsten hånden på den døbttes (de døbttes) hoved.

Fader vor, du som er i himlene!

Helliget vorde dit navn,

komme dit rige,

ske din vilje

som i himlen således også på jorden;

giv os i dag vort daglige brød,

og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere,

og led os ikke i fristelse,

men fri os fra det onde.

Thi dit er riget og magten og æren i evighed! Amen.*

** I stedet kan anvendes den nye Fadervor bøn.*

FADDERTILTALE

Menigheden sætter sig. Til barnets (børnenes) faddere og forældre siger præsten:

I som er faddere til dette barn (disse børn), kan nu bevidne, at det (de) er døbt i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Og I skal vide, hvad I skylder det barn, hvis faddere I er. Hvis det sker, at forældrene dør, før barnet kommer til skelsalder, da skal I, så vidt I har mulighed for det, drage omsorg for, at det oplæres i den kristne børnelærdom, for at det må blive i Kristus, ligesom det nu ved dåben er indpodet i ham.

Fred være med jer!*

Eller

I forældre og faddere til dette barn (disse børn) er nu vidner på, at det (de) er døbt i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. I forældre skal oplære jeres barn i den kristne tro og bede for det, for at det må blive i Kristus, ligesom det nu ved dåben er indpodet i ham. Og sker det, at forældrene dør, før barnet bliver voksent, da skal I faddere, så vidt det står til jer, drage omsorg for, at det oplæres i den kristne tro.

Folkekirkenes dåbsliturgi

Fred være med jer!

Præsten er frit stillet med hensyn til faddertilfælsens ordlyd, men man kan benytte én af ovenstående tiltaler, der er vejledende for tilfælsens indhold.

Ved dåb af voksne slutter præsten med en kort fri tilfæls til dåbsvidnerne.

DÅBSSALME

Efter dåben synges en salme. Ved dåb i forbindelse med en højmesse fortsættes herefter som en almindelig højmesse, og salmen kan være en af gudstjenesternes almindelige salmer.

(DÅBSKOLLEKT)

Ved dåb i forbindelse med gudstjeneste, hvor der også er nadver, kan som slutningskollekt i gudstjenesten anvendes kollekten til Første søndag efter påske. Ved gudstjenester uden nadver og ved særlige dåbsgudstjenester anvendes som slutningskollekt følgende dåbskollekt:

Lad os alle bede!

Herre Gud, himmelske Fader!

Vi takker dig af hjertens grund,

fordi du har ladet os komme til den nådefulde dåb,

hvori du skænkede os syndernes forladelse,

Helligånden og det evige liv

For din Søns, Jesu Kristi, skyld.

Vi beder dig:

Bevar os i troen,

Så at vi aldrig tvivler om denne din gave,

og styrk os ved din Helligånd

til at stride mod synden og blive i vor dåbs nåde,

indtil vi bliver til evig tid salige,

ved din elskede Søn, Jesus Kristus, vor Herre,

som med dig lever og regerer i Helligåndens enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Menigheden:

Amen.

Når der holdes dåb ved en særlig dåbsgudstjeneste, afsluttes med velsignelse, udgangssalme og postludium.

Det Nye Testamente – uddrag fra de synoptiske evangelier

Matthæus 20,1-16

Lignelsen om arbejderne i vingården

v1 For Himmeriget ligner en vingårdsejer, der tidligt om morgenen gik ud for at leje arbejdere til sin vingård. **v2** Da han var blevet enig med dem om en dagløn på en denar, sendte han dem hen i sin vingård. **v3** Ved den tredje time gik han ud og så nogle andre stå ledige på torvet, **v4** og han sagde til dem: Gå I også hen i min vingård, så skal jeg betale, hvad I har ret til. **v5** De gik derhen. Igen ved den sjette og den niende time gik han ud og gjorde det samme. **v6** Ved den ellefte time gik han derhen og fandt endnu nogle stående dér, og han spurgte dem: Hvorfor har I stået ledige her hele dagen? **v7** De svarede ham: Fordi ingen har lejet os. Han sagde til dem: Gå I også hen i min vingård. **v8** Da det blev aften, sagde vingårdens ejer til sin forvalter: Kald arbejderne sammen og betal dem deres løn, men sådan, at du begynder med de sidste og ender med de første. **v9** Og de, der var blevet lejet i den ellefte time, kom og fik hver en denar. **v10** Da de første kom, troede de, at de ville få mere; men også de fik hver en denar. **v11** Da de fik den, gav de ondt af sig over for vingårdsejeren **v12** og sagde: De sidste dér har kun arbejdet én time, og du har stillet dem lige med os, der har båret dagens byrde og hede. **v13** Men han sagde til en af dem: Min ven, jeg gør dig ikke uret. Blev du ikke enig med mig om en denar? **v14** Tag det, der er dit, og gå! Jeg vil give den sidste her det samme som dig. **v15** Eller har jeg ikke lov til at gøre, hvad jeg vil, med det, der er mit? Eller er dit øje ondt, fordi jeg er god? **v16** Sådan skal de sidste blive de første, og de første de sidste.«

Matthæus 8,14-17

Helbredelsen af Peters svigermor og andre syge

v14 Og Jesus kom ind i Peters hus og så, at hans svigermor lå med feber. **v15** Han tog hendes hånd, og feberen forlod hende, og hun stod op og sørgede for ham.

v16 Da det blev aften, bragte de mange besatte hen til ham, og han drev ånderne ud ved sit ord og helbredte alle de syge, **v17** for at det skulle opfyldes, som er talt ved profeten Esajas, der siger:

Han tog vore lidelser,
han bar vore sygdomme.

Lukas 8,26-39

Den besatte i gerasenernes land

v26 De sejlede nu ind til gerasenernes land, der ligger over for Galilæa. **v27** Da Jesus var gået i land, kom der en mand fra byen hen imod ham; han var besat af dæmoner, og i lang tid havde han ikke haft tøj på og ikke boet i et hus, men i gravhulerne. **v28** Da han fik øje på Jesus, skreg han op, kastede sig ned foran ham og råbte højt: »Hvad har jeg med dig at gøre, Jesus, du Gud den Højestes søn! Jeg bønfaller dig: Pin mig ikke!« **v29** Jesus havde nemlig befalet den urene ånd at fare ud af manden, for den havde i lange tider hersket med ham, og man havde bundet ham med lænker og fodjern og holdt vagt over ham, men han havde sprængt lænkerne og var af dæmonen blevet drevet ud i ødemarken. **v30** Jesus spurgte ham: »Hvad er dit navn?« »Legion,« svarede han, for der var faret mange dæmoner i ham. **v31** Og de bad Jesus om ikke at befale dem at fare ned i afgrunden.

v32 Dér på bjerget gik der en stor flok svin og fandt føde; og dæmonerne bad ham om at få lov til at fare i svinene. Det gav han dem lov til. **v33** Og dæmonerne fór ud af manden og ind i svinene; og flokken styrtede ud over skrænten ned i søen og druknede. **v34** Men da svinehyrderne så, hvad der var sket, løb de deres vej og fortalte om det i byen og på landet. **v35** Og folk kom ud for at se det, der var sket, og da de kom hen til Jesus og fandt den mand, som dæmonerne var faret ud af, siddende ved Jesu fødder, påklædt og ved sin fulde fornuft, blev de grebet af frygt. **v36** De, der havde set, hvordan den dæmonbesatte var blevet frelst, fortalte dem så om det. **v37** Og alle folk fra gerasenernes egn bad Jesus om at forsvinde, for de var grebet af stor frygt. Han gik så om bord i en båd for at vende tilbage, **v38** og manden, som dæmonerne var faret ud af, bad Jesus, om han måtte komme med ham. Men Jesus sendte ham bort og sagde: **v39** »Vend hjem, og fortæl om alt det, Gud har gjort mod dig.« Så gik han hen og prædikede i hele byen om alt det, Jesus havde gjort mod ham.

Markus 3,1-12

Helbredelsen af manden med den visne hånd

v1 Jesus gik atter ind i synagogen. Dér var der en mand med en visnen hånd. **v2** Og de holdt øje med, om Jesus ville helbrede ham på sabbatten, så de kunne anklage ham. **v3** Og

Det Nye Testamente – uddrag fra de synoptiske evangelier

han sagde til manden med den visne hånd:
»Rejs dig og kom ind i midten!« **v4** Så sagde han til dem: »Er det tilladt at gøre noget godt eller at gøre noget ondt på en sabbat, at frelse liv eller at slå ihjel?« Men de tav. **v5** Han så rundt på dem med vrede, og bedrøvet over deres forhærdede hjerte sagde han til manden: »Ræk hånden frem!« Han rakte den frem, og hans hånd blev rask igen. **v6** Da gik farisæerne straks ud, og sammen med herodianerne traf de beslutning om at få ham slået ihjel.

Store folkeskarer og mange helbredelser

v7 Jesus trak sig tilbage til søen sammen med sine disciple, og en stor mængde mennesker fra Galilæa fulgte med. **v8** Også fra Judæa, fra Jerusalem, fra Idumæa, fra den anden side af Jordan og fra landet omkring Tyrus og Sidon kom der en stor mængde mennesker, som havde hørt om alt det, han gjorde. **v9** Og han sagde til sine disciple, at en båd skulle holdes klar til ham på grund af skaren, for at de ikke skulle mase ham. **v10** Han helbredte nemlig mange, så alle de, der var syge, kastede sig over ham for at røre ved ham. **v11** Og når de urene ånder så ham, faldt de ned for fødderne af ham og råbte: »Du er Guds søn!« **v12** Men han pålagde dem meget strengt, at de ikke måtte røre ham.

Markus 7,1-23

Spørgsmålet om rent og urent

v1 Farisæerne og nogle skriftkloge, som var kommet fra Jerusalem, samlede sig omkring Jesus. **v2** Og de så, at nogle af hans disciple spiste med urene hænder, det vil sige uden at vaske dem. **v3** Farisæerne og jøderne i det hele taget spiser nemlig ikke, før de har vasket hænderne med en håndfuld vand for at overholde de gamles overlevering; **v4** og de spiser ikke noget fra torvet, uden at de skyller det; og der er meget andet, som de overholder ifølge overleveringen: at skylle bægre, krus, kobbetøj og bænke. **v5** Farisæerne og de skriftkloge spurgte ham så: »Hvorfor følger dine disciple ikke de gamles overlevering, men spiser med urene hænder?« **v6** Men han sagde til dem: »Esajas profeterede rigtigt om jer hyklere, sådan som der står skrevet:

Dette folk ærer mig med læberne,
men deres hjerte er langt borte fra mig,
v7 forgæves dyrker de mig,
for det, de lærer, er menneskebud.

v8 I har tilsidesat Guds bud og overholder kun menneskers overlevering.« **v9** Og han sagde til

dem: »Hvor kønt! I forkaster Guds bud for at indføre jeres egen overlevering. **v10** Moses har jo sagt: »Ær din far og din mor!« og: »Den, der forbander sin far eller sin mor, skal lide døden.« **v11** Men I siger: Hvis et menneske siger til sin far eller sin mor: Det, du skulle have haft som hjælp af mig, skal være korban – det vil sige tempelgave – **v12** så tillader I ikke længere, at han gør noget for sin far eller sin mor. **v13** I sætter Guds ord ud af kraft med jeres egen overlevering. Og meget andet af den slags gør I.«

v14 Og han kaldte atter skaren til sig og sagde: »Hør mig, alle sammen, og forstå: **v15** Der er intet, som kommer ind i et menneske udefra, der kan gøre det urent, men det er det, som kommer ud af et menneske, der gør et menneske urent. **v16** Har nogen ører at høre med, skal han høre!«

v17 Da han var kommet inden døre, væk fra skaren, spurgte hans disciple ham om lignelsen. **v18** Og han sagde til dem: »Så er da også I uforstandige? Fatter I ikke, at alt det, som kommer ind i et menneske udefra, ikke kan gøre det urent? **v19** For det kommer ikke ind i hjertet, men ned i maven, og det kommer ud igen.« Dermed erklærede han al slags mad for ren. **v20** Og han sagde: »Det er det, som kommer ud af et menneske, der gør et menneske urent. **v21** For indefra, fra menneskenes hjerte, kommer de onde tanker, utugt, tyveri, mord, **v22** ægteskabsbrud, griskhed, ondskab, svig, umådehold, misundelse, bespottelse, hovmod, tåbelighed. **v23** Alt dette onde kommer indefra og gør et menneske urent.«

Hvad er en lignelse?

AF METTE M. MADSEN

10. oktober 2007 01:00

Jesus brugte lignelserne som et pædagogisk redskab, når han underviste mennesker omkring sig. **Iris**

Jesus brugte ofte lignelser, når han underviste disciplene og folkeskarerne omkring ham. De første kristne mente, at lignelserne gemte på en skjult hemmelighed, mens man idag mener, at de var et pædagogisk redskab

Jesus talte ofte i lignelser, når han ville forklare moralske eller religiøse tanker for mennesker omkring ham.

Lignelsens formål er gennem en lille fortælling at kommentere eller anskueliggøre en sag eller et forhold. Ved hjælp af denne fortællegenre forklarede Jesus om himlen, kærlighed og tilgivelse, så budskabet blev mere forståeligt for tilhørerne.

En af Jesu mest kendte lignelser, er lignelsen om den barmhjertige samaritaner (Lukasevangeliet 10,25-37), som Jesus fortalte for at svare en lovkyndig på spørgsmålet: hvem er min næste?

Lignelser er kendt over alt i den orientalske verden og findes også i Det gamle Testamente, hvor profeterne ofte bruger det til at fortælle Israelerne om Guds holdninger. Se eksempelvis 2. Samuelsbog 12,1-4.

At lignelsernes formål skulle være pædagogisk at anskueliggøre en abstrakt forestilling, blev der dog sået tvivl om ved kristendommens begyndelse.

De første kristne mente ikke, at lignelsernes oplagte pointe var Guds mening. De opfattede i stedet lignelserne som allegorier, hvilket er fortællinger, der rummer en anden betydning bag den oplagte betydning.

I den græske kultur på denne tid var allegorier normalt brugt i litteratur, og det var naturligt for de græske kristne at opfatte lignelserne som allegorier. Derudover lagde de første kristne meget vægt på skriftstedet i Markusevangeliet 4,10-12, der siger:

"Til jer er Guds riges hemmelighed givet, men til dem udenfor kommer alt i lignelser, for at de skal se og se, men intet forstå, de skal høre og høre, men intet fatte, for at de ikke skal vende om og få tilgivelse".

Denne fortolkning af lignelserne blev siden kaldt "forhærdelsesteorien", fordi den anså lignelserne som Guds redskab til at forhærde de vantro.

Teologisk er det Adolf Jülicher (født i 1857 og død i 1938), der endeligt brød med tanken om, at lignelser var allegorier, og gemte på en hemmelighed. Adolf Jülicher vendte i stedet tilbage til lignelserne som Jesu pædagogiske redskab, forklarer han i sin bog *Die Gleichnisreden Jesus*.

Adolf Jülichers grundsten blev siden udvidet af englænderen Cadoux, der knytter lignelserne til situationer i Jesu samtid og historie, og yderligere af C.H. Dodd, der betegner lignelserne som stridstekster brugt af Jesus til at forsvare sig imod de lærde jøder.

I dag er der ingen tvivl om, at lignelsernes har tjent et pædagogiske formål, og mange undervisningsmaterialer giver kreative bud på, hvordan man kan arbejde med lignelser i undervisning i dag.

På folkeskolens undervisningsside [EMU](#) findes der gode forslag, og ligeledes på [folkekirken-underviser](#).

Telefon: 33 48 05 00 | Abonnement: 33 48 05 05 |
Annoncer: 33 48 05 00 | Læs mere om [ophavsret](#) og
[persondatapolitik](#) | © 2016 Kristeligt Dagblad,
Vimmelskaftet 47, 1161 København K

Det Nye Testamente – Matt. (Kap 5,1-48 & 7,12)

Kap 5

Bjergprædikenen

v1 Da Jesus så skarerne, gik han op på bjerget og satte sig, og hans disciple kom hen til ham.

v2 Og han tog til orde og lærte dem:

Saligprisningerne

v3 »Salige er de fattige i ånden, for Himmeriget er deres.

v4 Salige er de, som sørger, for de skal trøstes.

v5 Salige er de sagtmodige, for de skal arve jorden.

v6 Salige er de, som hungrer og tørster efter retfærdigheden, for de skal mættes.

v7 Salige er de barmhjertige, for de skal møde barmhjertighed.

v8 Salige er de rene af hjertet, for de skal se Gud.

v9 Salige er de, som stifter fred, for de skal kaldes Guds børn.

v10 Salige er de, som forfølges på grund af retfærdighed, for Himmeriget er deres.

v11 Salige er I, når man på grund af mig håner jer og forfølger jer og lyver jer alt muligt ondt på. **v12** Fryd jer og glæd jer, for jeres løn er stor i himlene; således har man også forfulgt profeterne før jer.

Jordens salt og verdens lys

v13 I er jordens salt. Men hvis saltet mister sin kraft, hvad skal det så saltes med? Det duer ikke til andet end at smides ud og trampes ned af mennesker. **v14** I er verdens lys. En by, der ligger på et bjerg, kan ikke skjules. **v15** Man tænder heller ikke et lys og sætter det under en skæppe, men i en stage, så det lyser for alle i huset. **v16** Således skal jeres lys skinne for mennesker, så de ser jeres gode gerninger og priser jeres fader, som er i himlene.

Om loven

v17 Tro ikke, at jeg er kommet for at nedbryde loven eller profeterne. Jeg er ikke kommet for at nedbryde, men for at opfylde. **v18** Sandelig siger jeg jer: Før himmel og jord forgår, skal ikke det mindste bogstav eller en eneste tøddel forgå af loven, før alt er sket. **v19** Den, der bryder blot ét af de mindste bud og lærer mennesker at gøre det samme, skal kaldes den mindste i Himmeriget. Men den, der holder det

og lærer andre at gøre det, skal kaldes stor i Himmeriget. **v20** For jeg siger jer: Hvis jeres retfærdighed ikke langt overgår de skriftkloges og farisæernes, kommer I slet ikke ind i Himmeriget.

Om vrede

v21 I har hørt, at der er sagt til de gamle: »Du må ikke begå drab,« og: »Den, der begår drab, skal kendes skyldig af domstolen.« **v22** Men jeg siger jer: Enhver, som bliver vred på sin broder, skal kendes skyldig af domstolen; den, der siger: Raka! til sin broder, skal kendes skyldig af Det store Råd; den, der siger: Tåbe! skal dømmes til Helvedes ild. **v23** Når du derfor bringer din gave til alteret og dér kommer i tanker om, at din broder har noget mod dig, **v24** så lad din gave blive ved alteret og gå først hen og forlig dig med din broder; så kan du komme og bringe din gave. **v25** Skynd dig at blive enig med din modpart, mens du er på vej sammen med ham, så din modpart ikke overgiver dig til dommeren og dommeren igen til fangevogteren, og du kastes i fængsel. **v26** Sandelig siger jeg dig: Du slipper ikke ud derfra, før du har betalt den sidste øre.

Om ægteskabsbrud

v27 I har hørt, at der er sagt: »Du må ikke bryde et ægteskab.« **v28** Men jeg siger jer: Enhver, som kaster et lystent blik på en andens hustru, har allerede begået ægteskabsbrud med hende i sit hjerte. **v29** Hvis dit højre øje bringer dig til fald, så riv det ud og kast det fra dig; for du er bedre tjent med, at et af dine lemmer går tabt, end med, at hele dit legeme kastes i Helvede. **v30** Og hvis din højre hånd bringer dig til fald, så hug den af og kast den fra dig; for du er bedre tjent med at miste et af dine lemmer, end at hele dit legeme kommer i Helvede.

Om skilsmisse

v31 Der er sagt: »Den, der skiller sig fra sin hustru, skal give hende et skilsmissebrev.« **v32** Men jeg siger jer: Enhver, som skiller sig fra sin hustru af anden grund end utugt, forvolder, at der begås ægteskabsbrud med hende, og den, der gifter sig med en fraskilt kvinde, begår ægteskabsbrud.

Om at sværge

v33 I har også hørt, at der er sagt til de gamle: »Du må ikke sværge falsk,« og: »Du skal holde, hvad du har svoret Herren.« **v34** Men jeg siger

Det Nye Testamente – Matt. (Kap 5,1-48 & 7,12)

jer: I må slet ikke sværge, hverken ved himlen, for den er Guds trone, [v35](#) eller ved jorden, for den er hans fodskammel, eller ved Jerusalem, for det er den store konges by. [v36](#) Du må heller ikke sværge ved dit hoved, for du kan ikke gøre et eneste hår hvidt eller sort. [v37](#) Men i jeres tale skal et ja være et ja og et nej være et nej. Hvad der er ud over det, er af det onde.

Om gengældelse

[v38](#) I har hørt, at der er sagt: »Øje for øje og tand for tand.« [v39](#) Men jeg siger jer, at I ikke må sætte jer til modværge mod den, der vil jer noget ondt. Men slår nogen dig på din højre kind, så vend også den anden til. [v40](#) Og vil nogen ved rettens hjælp tage din kjortel, så lad ham også få kappen. [v41](#) Og vil nogen tvinge dig til at følge ham én mil, så gå to mil med ham. [v42](#) Giv den, der beder dig; og vend ikke ryggen til den, der vil låne af dig.

Om fjendekærlighed

[v43](#) I har hørt, at der er sagt: »Du skal elske din næste og hade din fjende.« [v44](#) Men jeg siger jer: Elsk jeres fjender og bed for dem, der forfølger jer, [v45](#) for at I må være jeres himmelske faders børn; for han lader sin sol stå op over onde og gode og lader det regne over retfærdige og uretfærdige. [v46](#) Hvis I kun elsker dem, der elsker jer, hvad løn kan I så vente? Det gør tolderne også. [v47](#) Og hvis I kun hilser på jeres brødre, hvad særligt gør I så? Det gør hedningerne også. [v48](#) Så vær da fuldkomne, som jeres himmelske fader er fuldkommen!

Den gyldne regel (7,12)

[v12](#) Derfor: Alt, hvad I vil, at mennesker skal gøre mod jer, det skal I også gøre mod dem. Sådan er loven og profeterne.

Den jødiske model (GT)	Jesu model (NT)
<p style="text-align: center;">Jahve Jødernes Gud én Gud: monoteisme</p>	<p style="text-align: center;">Gud ingen personanseelse Gud for de Gudløse, tager parti for de fattige én Gud (monoteisme)-treenigheden</p>
<p style="text-align: center;">Pagten Loven/Torahen Synagogen Templet</p> <p>- Loven, synagogen og templet er det jødiske samfunds 3 grundpiller, der administreres af præster og skriftkloge, hvis magt bygger på loven og tolkningsmonopolet af loven.</p>	<p style="text-align: center;">Pagten Jesus selv som den imødekommende kærlighed - agape</p> <p>- Gudsriget som det gives mennesker i og med Jesu person, i hans ord og handlinger. Det kan f.eks. være bordfællesskabet, helbredelserne og syndsforladelserne udenom præster, ritualer og tempel.</p>
<p style="text-align: center;">Omfang</p> <p>Pagten gælder <i>kun</i> for det jødiske folk, Guds hellige, udvalgte ejendomsfolk, der skal stå rene og lovtro overfor Jahve</p>	<p style="text-align: center;">Omfang</p> <p>Den nye pagt gælder for alle mennesker</p>
<p style="text-align: center;">Synd</p> <p>Når pagten brydes skal synderen <i>selv</i> gøre noget til gengæld. Det som den jødiske lov foreskriver og påbyder: bod, anger, bøn, ofringer, renselse. Altså ritualer som styres og administreres af præsterne.</p>	<p style="text-align: center;">Synd</p> <p>Når pagten brydes, er Gud den, der i og med Jesu person, ord og handlinger selv genopretter pagten med mennesket, uden forhåndskrav og betingelser. Gud rækker selv hånden frem til forsoning og gør det af <i>nåde</i> dvs. betingelsesløst.</p>

Det Nye Testamente – Matthæusevangeliet (Kap 26-28)

Matthæus 26-28

Beslutningen om Jesu død

v1 Da Jesus var færdig med hele denne tale, sagde han til sine disciple: **v2** »I ved, at om to dage er det påske, og så udleveres Menneskesønnen til at korsfæstes.«

v3 Da samledes ypperstepræsterne og folkets ældste i gården hos ypperstepræsten, der hed Kajfas, **v4** og de enedes om at gribe Jesus med list og slå ham ihjel. **v5** Men de sagde: »Ikke under festen, for at der ikke skal blive uro i folket.«

Salvningen i Betania

v6 Da Jesus var i Betania i Simon den Spedalskes hus, **v7** kom der en kvinde hen til ham med en alabastkrukke fuld af meget kostbar olie og hældte den ud over hans hoved, mens han sad til bords. **v8** Da disciplene så det, blev de vrede og sagde: »Hvorfor ødsle sådan? **v9** Denne olie kunne jo være solgt for mange penge og givet til de fattige.« **v10** Men da Jesus mærkede det, sagde han til dem: »Hvorfor gør I det svært for kvinden? Hun har gjort en god gerning mod mig. **v11** De fattige har I jo altid hos jer, men mig har I ikke altid. **v12** Hun har hældt denne olie ud over mit legeme som en forberedelse til min begravelse. **v13** Sandelig siger jeg jer: Hvor som helst i hele verden dette evangelium prædikkes, skal også det, hun har gjort, fortælles til minde om hende.«

Judas' forræderi

v14 Da gik en af de tolv, han, som hed Judas Iskariot, til ypperstepræsterne **v15** og sagde: »Hvad vil I give mig for at forråde ham til jer?« De talte tredive sølvpenge op til ham. **v16** Og fra da af søgte han en lejlighed til at forråde ham.

Nadveren

v17 Den første dag under de usyrede brøds fest kom disciplene hen til Jesus og spurgte: »Hvor vil du have, at vi skal forberede påskemåltidet til dig?« **v18** Han svarede: »Gå ind i byen til den og den, og sig til ham: Mesteren siger: Min time er nær; hos dig vil jeg holde påskemåltidet sammen med mine disciple.« **v19** Og disciplene gjorde, som Jesus havde pålagt dem, og forberedte påskemåltidet.

v20 Da det blev aften, satte han sig til bords med de tolv. **v21** Og mens de spiste, sagde han: »Sandelig siger jeg jer: En af jer vil forråde mig.« **v22** De blev meget bedrøvede og begyndte én efter én at spørge ham: »Det er vel ikke mig, Herre?« **v23** Han svarede dem: »Det er ham, som med hånden dyppede i fadet sammen med mig, der vil forråde mig. **v24** Menneskesønnen går bort, som der står skrevet om ham, men ve det menneske, som Menneskesønnen forrædes af. Det var bedre for det menneske, om det aldrig var født.« **v25** Judas, som forrædede ham, spurgte: »Det er vel ikke mig, Rabbi?« Han svarede ham: »Du sagde det selv.«

v26 Mens de spiste, tog Jesus et brød, velsignede og brød det, gav sine disciple det og sagde: »Tag det og spis det; dette er mit legeme.« **v27** Og han tog et bæger, takkede, gav dem det og sagde: »Drik alle heraf; **v28** dette er mit blod, pagtens blod, som udgydes for mange til syndernes forladelse. **v29** Jeg siger jer: Fra nu af skal jeg ikke drikke af vintræets frugt, før den dag jeg drikker den som ny vin sammen med jer i min faders rige.«

Forudsigelsen af Peters fornægtelse

v30 Og da de havde sunget lovsangen, gik de ud til Oliebjerget. **v31** Da sagde Jesus til dem: »I nat vil I alle svigte mig, for der står skrevet: >Jeg vil slå hyrden ned, så fårene i hjorden spredes.< **v32** Men efter at jeg er opstået, går jeg i forvejen for jer til Galilæa.«

v33 Peter sagde til ham: »Om så alle andre svigter, så svigter jeg dig aldrig.« **v34** Jesus sagde til ham: »Sandelig siger jeg dig: I nat, før hanen galler, vil du fornægte mig tre gange.« **v35** Peter sagde til ham: »Om jeg så skal dø sammen med dig, vil jeg aldrig fornægte dig.« Det samme sagde også alle de andre disciple.

Jesus i Getsemane

v36 Da kom Jesus med dem til et sted, der hedder Getsemane, og han sagde til disciplene: »Sæt jer her, mens jeg går derhen og beder.« **v37** Så tog han Peter og de to Zebedæussønner med sig. Og han blev grebet af sorg og angst. **v38** Da sagde han til dem: »Min sjæl er fortvivlet til døden. Bliv her og våg sammen med mig!« **v39** Og han gik lidt længere væk, faldt ned på sit ansigt og bad: »Min fader, hvis det er muligt, så lad dette bæger gå mig forbi. Dog, ikke som jeg vil, men som du vil.« **v40** Han kommer tilbage til sine disciple og finder dem sovende, og han sagde til Peter: »Så kunne I da

Det Nye Testamente – Matthæusevangeliet (Kap 26-28)

ikke våge blot en time sammen med mig?

v41 Våg, og bed om ikke at falde i fristelse.

Ånden er rede, men kødet er skrøbeligt.«

v42 Atter, for anden gang, gik han bort og bad:

»Min fader, hvis det ikke er muligt, at dette bæger går mig forbi, men jeg skal drikke det, så ske din vilje.« **v43** Og atter kom han og fandt dem sovende, for deres øjne var blevet tunge.

v44 Han forlod dem igen, og for tredje gang gik han væk og bad den samme bøn. **v45** Da kom han tilbage til disciplene og sagde til dem:

»Sover I stadig og hviler jer? Nu er timen kommet, da Menneskesønnen overgives i synderes hænder. **v46** Rejs jer, lad os gå! Se, han, som forråder mig, er her allerede.«

Tilfangetagelsen

v47 Endnu mens han talte, kom Judas, en af de tolv, fulgt af en stor skare med sværd og knipler fra ypperstepræsterne og folkets ældste.

v48 Han, som forrådte ham, havde aftalt et tegn med dem og sagt: Det er ham, som jeg kysser; grib ham! **v49** Han gik straks hen til Jesus, hilste ham med et »Rabbi!« og kyssede ham. **v50** Jesus sagde til ham: »Min ven, nu har du gjort dit.« Da kom de hen og lagde hånd på Jesus og greb ham. **v51** En af dem, der var sammen med Jesus, løftede hånden og trak sit sværd, slog efter ypperstepræstens tjener og huggede øret af ham. **v52** Da sagde Jesus til ham: »Stik dit sværd i skeden! For alle, der griber til sværd, skal falde for sværd. **v53** Eller tror du ikke, at jeg kan bede min fader om på stedet at give mig mere end tolv legioner engle til hjælp? **v54** Men hvordan skulle da Skrifterne, der siger, at sådan skal det ske, blive opfyldt?« **v55** I samme øjeblik sagde Jesus til skarerne: »I er rykket ud med sværd og knipler for at anholde mig, som om jeg var en røver. Dag efter dag har jeg siddet og undervist på tempelpladsen, og I har ikke grebet mig.

v56 Men det er alt sammen sket, for at profeternes skrifter skal opfyldes.« Da lod alle disciplene ham i stikken og flygtede.

v56 Men det er alt sammen sket, for at profeternes skrifter skal opfyldes.« Da lod alle disciplene ham i stikken og flygtede.

Jesus for Rådet

v57 De, der havde pågrebet Jesus, førte ham til ypperstepræsten Kajfas, hvor de skriftkloge og de ældste var samlet. **v58** Men Peter fulgte efter ham på afstand helt til ypperstepræstens gård, og han gik derind og satte sig sammen med vagtfolkene for at se, hvad det ville ende med.

v59 Ypperstepræsterne og hele Rådet søgte at få et falsk vidneudsagn mod Jesus for at kunne dømme ham til døden, **v60** men de fandt ikke noget, selv om mange trådte frem og vidnede falsk. Til sidst trådte dog to frem **v61** og sagde:

»Han har sagt: Jeg kan bryde Guds tempel ned og rejse det igen på tre dage.« **v62** Så stod ypperstepræsten frem og spurgte ham: »Har du ikke noget at svare på det, de vidner imod dig?«

v63 Men Jesus tav. Så sagde ypperstepræsten til ham: »Jeg besværges dig ved den levende Gud: Sig os, er du Kristus, Guds søn?«

v64 Jesus svarede ham: »Du sagde det selv.

Men jeg siger jer: Herefter skal I se Menneskesønnen sidde ved den Almægtiges højre hånd og komme på himlens skyer.«

v65 Da flængede ypperstepræsten sine klæder og sagde: »Han har spottet Gud! Hvad skal vi nu med vidner? Nu har I selv hørt bespottelsen.

v66 Hvad mener I?« De svarede: »Han er skyldig til døden.«

v67 Da spyttede de ham i ansigtet og slog ham med knytnæve, og nogle slog ham med stokke **v68** og sagde: »Profetér for os, Kristus! Hvem var det, der slog dig?«

Peters fornægtelse

v69 Imens sad Peter udenfor i gården. Og en tjenestepige kom hen til ham og sagde: »Du var også sammen med galilæeren Jesus.« **v70** Men han nægtede det i alles påhør og sagde: »Jeg forstår ikke, hvad du mener.« **v71** Da han gik ud i portrummet, var der en anden af tjenestepigerne, som så ham og sagde til dem, som var der: »Han dér var sammen med Jesus fra Nazaret.« **v72** Atter nægtede han det og svor på det: »Jeg kender ikke det menneske!«

v73 Lidt efter kom de, som stod der, hen til Peter og sagde: »Jo, sandelig er du også en af dem; dit sprog røber dig.« **v74** Da gav han sig til at bande og sværge: »Jeg kender ikke det menneske!« I det samme galede hanen.

v75 Og Peter huskede det ord, Jesus havde sagt: »Før hanen galer, vil du fornægte mig tre gange.« Og han gik udenfor og græd bitterligt.

v75 Og Peter huskede det ord, Jesus havde sagt: »Før hanen galer, vil du fornægte mig tre gange.« Og han gik udenfor og græd bitterligt.

Dommen over Jesus

v1 Tidligt næste morgen traf alle ypperstepræsterne og folkets ældste beslutning om at få Jesus dømt til døden. **v2** De lod ham binde og føre bort og udleverede ham til statholderen, Pilatus.

Judas' død

Det Nye Testamente – Matthæusevangeliet (Kap 26-28)

v3 Da Judas, som forrådte ham, så, at han var blevet dømt, angrede han og bragte de tredive sølvpenge tilbage til ypperstepræsterne og de ældste **v4** og sagde: »Jeg har syndet og forrådt uskyldigt blod.« Men de svarede: »Hvad kommer det os ved? Det bliver din sag.« **v5** Så kastede han sølvpengene ind i templet, forlod stedet og gik hen og hængte sig.

v6 Ypperstepræsterne tog sølvpengene, men sagde: »Det er ikke lovligt at lægge dem i tempelblokken, da det er blodpenge.« **v7** De traf da den beslutning at købe Pottemagermarken for pengene til gravplads for fremmede. **v8** Derfor hedder den mark den dag i dag Blodager. **v9** Da opfyldtes det, som er talt ved profeten Jeremias, som siger: »Og de tog de tredive sølvpenge, den pris, han blev vurderet til, han der blev vurderet, af Israels børn, **v10** og de gav dem for Pottemagermarken, sådan som Herren havde befalet mig.«

Jesus for Pilatus

v11 Jesus blev stillet for statholderen, og statholderen spurgte ham: »Er du jødernes konge?« Jesus svarede: »Du siger det selv.«

v12 Men på ypperstepræsternes og de ældstes anklager svarede han ingenting. **v13** Da sagde Pilatus til ham: »Hører du ikke alt det, de vidner imod dig?« **v14** Men han svarede ham ikke på et eneste spørgsmål, så statholderen undrede sig meget.

v15 Under festen plejede statholderen at løslade en fange efter folkets egen vilje.

v16 Man havde dengang en meget omtalt fange, som hed Jesus Barabbas. **v17** Mens de nu var samlet, spurgte Pilatus dem: »Hvem vil I have, at jeg skal løslade jer, Jesus Barabbas eller Jesus, som kaldes Kristus?« **v18** Han vidste nemlig, at det var af misundelse, de havde udleveret ham; **v19** og mens han sad i dommersædet, havde hans hustru sendt bud til ham og ladet sige: »Hold dig fra denne retfærdige mand. For jeg har i nat haft mange onde drømme på grund af ham.«

v20 Men ypperstepræsterne og de ældste overtalte skarerne til at bede om at få Barabbas løsladt og få Jesus henrettet. **v21** Og da statholderen spurgte dem: »Hvem af de to vil I have, at jeg skal løslade jer?« svarede de: »Barabbas!« **v22** Pilatus spurgte dem: »Hvad skal jeg så gøre med Jesus, som kaldes Kristus?« De sagde alle: »Han skal korsfæstes!« **v23** Han spurgte: »Hvad ondt har han da gjort?« Men de råbte blot endnu højere: »Han skal korsfæstes!« **v24** Da Pilatus så, at der ikke var noget at gøre, men at der tværtimod blev uro, tog han noget vand, og i skarens påsyn

vaskede han sine hænder og sagde: »Jeg er uskyldig i denne mands blod. Det bliver jeres sag.« **v25** Hele folket svarede: »Lad hans blod komme over os og vore børn!« **v26** Da løslod han dem Barabbas, men lod Jesus piske og udleverede ham til at blive korsfæstet.

Tornekroningen

v27 Da tog statholderens soldater Jesus med sig ind i borgen og samlede hele vagtstyrken om ham. **v28** Og de klædte ham af og hængte en skarlagensrød soldaterkappe om ham, **v29** flettede en krone af torne og satte den på hans hoved, gav ham en kæp i højre hånd og faldt på knæ foran ham, håned ham og sagde: »Hil dig, jødeksonge!« **v30** Og de spyttede på ham og tog kæppen og slog ham i hovedet. **v31** Da de havde hånet ham, tog de kappen af ham og gav ham hans egne klæder på. Så førte de ham ud for at korsfæste ham.

Korsfæstelsen

v32 På vejen derud traf de en mand fra Kyrene, som hed Simon, ham tvang de til at bære hans kors. **v33** Da de kom ud til det sted, der hedder Golgata – det betyder Hovedskalsted – **v34** gav de ham vin at drikke, som var blandet med malurt, men da han smagte det, ville han ikke drikke det. **v35** Og da de havde korsfæstet ham, delte de hans klæder mellem sig ved at kaste lod om dem. **v36** Så satte de sig dér og holdt vagt over ham. **v37** Over hans hoved havde de anbragt anklagen imod ham, den lød: »Det er Jesus, jødernes konge.« **v38** Sammen med ham blev der korsfæstet to røvere, den ene på hans højre, den anden på hans venstre side. **v39** Og de, der gik forbi, spottede ham og rystede på hovedet **v40** og sagde: »Du, som bryder templet ned og rejser det igen på tre dage, frels dig selv, hvis du er Guds søn, og stig ned fra korset!« **v41** Også ypperstepræsterne og de skriftkloge og de ældste håned ham på samme måde og sagde: **v42** »Andre har han frelst, sig selv kan han ikke frelse. Han er jo Israels konge, lad ham nu stige ned fra korset, så vil vi tro ham. **v43** Han har stølet på Gud, lad Gud nu udfri ham, hvis han vil vide af ham. Han har jo sagt: Jeg er Guds søn.« **v44** Også røverne, der var korsfæstet sammen med ham, håned ham på samme måde.

Jesu død

v45 Men fra den sjette time faldt der mørke over hele jorden indtil den niende time. **v46** Og ved den niende time råbte Jesus med høj røst: »Elí, Elí! lemá sabaktáni?« – det betyder: »Min

Det Nye Testamente – Matthæusevangeliet (Kap 26-28)

Gud, min Gud! Hvorfor har du forladt mig?»

v47 Nogle af dem, som stod der og hørte det, sagde: »Han kalder på Elias.« **v48** Straks løb en af dem hen og tog en svamp og fyldte den med eddike, satte den på en stang og gav ham noget at drikke. **v49** Men de andre sagde: »Lad os se, om Elias kommer og frelser ham.«

v50 Men Jesus råbte atter med høj røst og opgav ånden.

v51 Og se, forhænget i templet flængedes i to dele, fra øverst til nederst. Og jorden skælvede, og klipperne revnede, **v52** og gravene sprang op, og mange af de hensøvede helliges legemer stod op, **v53** og de gik ud af deres grave og kom efter hans opstandelse ind i den hellige by og viste sig for mange. **v54** Men da officeren og hans folk, der holdt vagt over Jesus, så jordskælvet og det andet, der skete, blev de rædselsslagne og sagde: »Sandelig, han var Guds søn.« **v55** Der var også mange kvinder, der så til på afstand, de havde fulgt Jesus fra Galilæa og sørget for ham. **v56** Blandt dem var Maria Magdalene, Maria, Jakobs og Josefs mor, og Zebedæussønnernes mor.

Gravlæggelsen

v57 Men da det var blevet aften, kom der en rig mand fra Arimatæa, der hed Josef, som også var blevet en disciple af Jesus. **v58** Han gik til Pilatus og bad om at få Jesu legeme, og Pilatus befalede, at det skulle udleveres. **v59** Så tog Josef Jesu legeme og svøbte det i et rent lagen **v60** og lagde det i den nye grav, som han havde ladet hugge ud i klippen til sig selv. Og han væltede en stor sten for indgangen til graven og gik. **v61** Men Maria Magdalene og den anden Maria var der og sad over for graven.

Gravvagten

v62 Næste dag, dagen efter forberedelsesdagen, gik ypperstepræsterne og farisæerne sammen til Pilatus **v63** og sagde: »Herre, vi er kommet i tanker om, at denne bedrager, mens han endnu var i live, sagde: Efter tre dage opstår jeg. **v64** Befal derfor, at graven skal bevogtes indtil tredjedagen, for at ikke hans disciple skal komme og stjæle ham og sige til folket: Han er opstået fra de døde. For så bliver det sidste bedrageri værre end det første.« **v65** Pilatus sagde til dem: »Her har I vagtmandskab. Gå hen og sørg for, at der bliver holdt vagt, så godt I kan.« **v66** De gik så hen og sikrede graven med vagter og ved at sætte segl på stenen.

Jesu opstandelse

v1 Efter sabbatten, da det gryede ad den første dag i ugen, kom Maria Magdalene og den anden Maria for at se til graven. **v2** Og se, der kom et kraftigt jordskælv. For Herrens engel steg ned fra himlen og trådte hen og væltede stenen fra og satte sig på den. **v3** Hans udseende var som lynild og hans klæder hvide som sne. **v4** De, der holdt vagt, skælvede af frygt for ham og blev som døde. **v5** Men englen sagde til kvinderne: »Frygt ikke! Jeg ved, at I søger efter Jesus, den korsfæstede. **v6** Han er ikke her; han er opstået, som han har sagt. Kom og se stedet, hvor han lå. **v7** Og skynd jer hen og sig til hans disciple, at han er opstået fra de døde. Og se, han går i forvejen for jer til Galilæa. Der skal I se ham. Nu har jeg sagt jer det.«

Mødet med den opstandne Jesus

v8 Og de skyndte sig bort fra graven med frygt og stor glæde og løb hen for at fortælle hans disciple det. **v9** Og se, Jesus kom dem i møde og hilste dem med et »God morgen!« Og de gik hen og omfavnede hans fødder og tilbad ham. **v10** Da sagde Jesus til dem: »Frygt ikke! Men gå hen og sig til mine brødre, at de skal gå til Galilæa. Der skal de se mig.«

Gravvagten bestikkes

v11 Mens de var på vej, kom nogle af vagterne ind til byen og fortalte ypperstepræsterne alt, hvad der var sket. **v12** De samledes med de ældste og besluttede at give soldaterne en større sum penge, **v13** og de sagde: »I skal sige: Hans disciple kom om natten og stjal ham, mens vi sov. **v14** Kommer det statholderen for øre, skal vi nok tage os af ham og holde jer udenfor.« **v15** De tog imod pengene og gjorde, som de havde fået besked på. Og dette rygte er i omløb blandt jøderne den dag i dag.

Missionsbefalingen

v16 Men de elleve disciple gik til Galilæa til det bjerg, hvor Jesus havde sat dem stævne. **v17** Og da de så ham, tilbad de ham, men nogle tvivlede. **v18** Og Jesus kom hen og talte til dem og sagde: »Mig er givet al magt i himlen og på jorden. **v19** Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, **v20** og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befalet jer. Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende.«

sine hænder og tilmed tilbød at løslade Jesus (Matt. 27,11–26). På denne måde fik urkirken understreget, at henrettelsen var et *justitsmord*. Hverken Jesus eller hans tilhængere, de kristne, var fjender af eller farlige for Rom.

Denne tolkning afspejlede desuden fint urkirkens aktuelle konflikter overalt i Romerriget med jødiske ledere. Ganske som farisæerne havde fået Jesus henrettet, således fortsatte de nu med at bagtale og bekæmpe den kristne mission.

4. OPSTANDELSESTROEN

Jesus' egen forkyndelse drejede sig om, at *Guds Rige* stod for døren. *Urkirken* satte derimod hans skæbne i centrum: Hans lidelse på korset (soningsdøden), opstandelsen (sejren over døden) og håbet om hans snarlige genkomst (genoprettelsen af Paradis).

Langfredag blev Jesus korsfæstet. Han døde, uden at Gud greb ind, og hans disciple spredtes for alle vinde.

Påskedag og opstandelsestroen ændrede imidlertid alt. *Hvis der ikke findes nogen opstandelse fra de døde, er Kristus heller ikke er opstået, er vores prædiken tom, og jeres tro er også tom* (1 Kor. 15,14 f).

Begrundelsen for Jesus' legemlige opstandelse, et radikalt brud på biologiens fundamentale love, fandt de kristne dels i – tynde – forudsigelser i GT (Hoseas 6,1–2), dels i to erfaringsargumenter: at graven var tom (Mark. 16,1–8), og at en række *vidner* så den opstandne Jesus (1 Kor. 15,5–7). Men naturligvis virker argumenterne kun over for de i forvejen overbeviste. Tvivlere har altid kunnet hævde, at det var disciplene, som fjernede liget, eller at vidnerne led af hallucinationer.

Uden tro på Jesus' opstandelse er der ingen kristendom. Hvad den betød, kan sammenfattes i 4 punkter:

For religionsforskeren indeholder kristendommen som nævnt 3 grundmyter: *Skabelsesmyten* om Paradis, dengang alt var såre godt, *Syndefaldsmyten* (problemmyten), da mennesket mistede sit nære forhold til Gud og det gode liv samt *Forsoningsmyten* (løsningsmyten), da Jesus langfredag og påskedag, på Guds vegne, afgørende besejrede Satan, synden og døden. Forsoningen kunne ganske vist ikke ses i det ydre, men med *frelsesmyten* om Jesus' genkomst, ville dens virkning, et nyt Paradis, blive synligt for alle.

De kristne vil dog som nævnt nødtigt bruge betegnelsen *myte*, da begrebet dels i dagligsproget giver negative *associationer* ("skrøne"), dels er i konflikt med en *historisk religions selvopfattelse*: at de nøglebegivenheder, der fremhæves, er eller kunne være faktuelle. Både fundamentalister og moderate modernister mener, at "Jesus' opstandelse" er en unik, historisk begivenhed – mens de er uenige om historiciteten i skabelses- og syndefaldsberetningerne. Kun de radikale modernister skiller sig ud og opfatter også opstandelsesberetningen som symbolsk sprog, der skal illustrere, hvor enestående Jesus er, og at et menneske også i dag kan lade Jesus "opstå" og blive virkelighed i sit liv og dermed give det evigheds karakter: ved at afvise, det negative, forsoner sig med sit eget liv som værdifuldt, tage ansvar for det samt forpligte sig til et liv, hvor medmenneskets ve og vel står i centrum.

For det første løftede den Jesus op på et *guddommeligt niveau*. Kun Gud selv eller Guds Søn kunne besejre døden. Og som levende Gud kunne Jesus her og nu påkaldes og tilbedes som Herre og Frelser.

For det andet viste opstandelsen, at *historiens vendepunkt* var indtruffet: Med Adam og Syndefaldet var døden og lidelsen kommet ind i verden, og Satan havde taget magten over mennesket. Med Jesus, den nye Adam, havde Gud valgt at forsones sig med verden og afslutte syndefaldstiden (Rom. 5,12–18).

For det tredje betød den et troværdigt håb om *evigt liv*. Når Jesus selv kunne besejre døden, kunne hans tilhængere det også. Han var en *førstegroede af dem, der er sovet hen* (1 Kor. 15,20).

Endelig, for det fjerde, viste opstandelsen, at lidelsen på korset var *frivillig*. Derfor var den ikke et nederlag, som man umiddelbart skulle tro, men et led i en raffineret, guddommelig frelsesplan, der skulle være forudsagt af profeten Esajas (Es, kap 53).

Kristus, hans kors og opstandelse, er for de kristne Guds middel til at hele bruddet fra syndefaldet. Denne *forsoning* kan dernæst udfoldes i kristendommen på 3 forskellige måder:

- Jesus besejrede Satan (den *dramatiske* forsoning)
- Jesus betalte med korset gælden til Gud/sonede skylden (den *juridiske* forsoning)
- Jesus viste Guds kærlighed ved at dø på korset (den *psykologiske* forsoning)

a. Den klassiske forsoningslære

Problemet var *Satans magt* over verden, hvilket betød synd, lidelse og død og dermed svækket tillid til Gud.

I denne situation sendte den almægtige og kærlige Gud sin søn – i menneskikkelse – ned på jorden for at tage kampen op (jf. episode efter episode i evangelierne). Satan troede imidlertid, at han med korsfæstelsen langfredag havde sejret og fået løst dét problem. Men Jesus stod op fra døden påskedag og beviste dermed, at Gud altid var stærkere end Satan¹⁷.

Denne tolkning er optimistisk og dennesidig. Jesus' dramatiske sejr over Satan giver den kristne *livsmod* – døden, synden og Satan er jo besejret – så han kan leve frit i denne verden og siden regne med det evige liv.

17) *Gregor af Nyssa* (335–395) har en kendt variant. Menneskene var frivilligt gået ind under Satans herredømme; de var blevet hans ejendom. Gud løskøbte dem med en enorm løsesum, nemlig sin egen Søn. Jesus hang derfor på korset som Satans fange. Satan troede, at han havde gjort en god handel. Han pinte og plagede Jesus (Gud) og lænkede ham fast i Helvede. Men han forregnede sig. Jesus var stærkere, end han troede. Han sprængte sine lænker, opstod fra de døde og besejrede dermed Satan, som herefter ikke har magt over det kristne menneske. Se f. eks. *Kritisk Forum for praktisk Teologi*, nr 95 (2005)

Denne tolkning dominerede i oldkirken og i dansk Vikingetid, og den står stærkt hos Luther og Grundtvig. Den er stadig hovedtolkningen i den ortodokse kirke og levende i pinsekristendom og afrikansk kristendom.

b. Den objektive forsoningslære

Problemet var *Guds vrede* over menneskets fortsatte ulydighed, *arvesynden*, og da ”syndens sold (: løn) er døden”, måtte den retfærdige Gud – noget for noget – idømme alle mennesker evig straf. I denne situation reagerede den ikke kun retfærdige, men også kærlige Gud. Han sendte sin Søn Jesus ned på jorden, hvor hans hovedopgave var – med lidelsen på korset – at bringe et enestående, guddommeligt offer *til* Gud (*objektet*). Dette soningsoffer modtog Gud, og det kunne på Dommens Dag betale for al den gæld/soner al den synd, som de kristne havde pådraget sig (den *stedfortrædende lidelse*, se s. 56).

I denne tolkning giver Jesus i mindre grad livsmod på jorden. I stedet understreges hans betydning for den evige frelse. Det er ham, der åbner himlens døre for den kristne. – Denne tolkning har domineret i den katolske kirke og de fleste protestantiske kirker, herunder de fundamentalistiske kristne i USA.

c. Den subjektive forsoningslære

Problemet var her *menneskets manglende tro* på Guds kærlighed. Jesus på korset skal ikke primært vise, at Jesus kan besejre Satan, eller at han har bragt en fornærmet Gud et soningsoffer. Korset er en gave fra Gud (*subjektet*), som skal demonstrere Guds grænseløse kærlighed, også mod dem, der pinte og plagede ham. Forsoningen sker, når et menneske opgiver sin mistro til Gud, ”smelter i hjertet”, omvender sig og lader sig overvælde af denne uendelige godhed.

Denne tolkning prægede pietismen (1680–1780) og har siden stået stærkt i mange frikirker og vækkelser, der har lagt vægt på den inderlige, personlige tro.

Fig 9: Opstandelsesbillede af Anastasis (Athen, ca. 1100). Jesus bryder Dødens og Satans magt og redder Adam (mennesket) fra Satans magt, selv om denne ikke så let giver op.

Det Nye Testamente – Apostlenes Gerninger (Kap 2)

Apostlenes Gerninger 2

Pinsedagen

v1 Da pinsedagen kom, var de alle forsamlet.
v2 Og med ét kom der fra himlen en lyd som af et kraftigt vindstød, og den fyldte hele huset, hvor de sad. **v3** Og tunger som af ild viste sig for dem, fordelte sig og satte sig på hver enkelt af dem. **v4** Da blev de alle fyldt af Helligånden, og de begyndte at tale på andre tungemål, alt efter hvad Ånden indgav dem at sige.

v5 I Jerusalem boede der fromme jøder fra alle folkeslag under himlen. **v6** Da nu denne lyd hørtes, stimlede folk sammen, og de blev forvirret, fordi hver enkelt hørte dem tale på sit eget modersmål. **v7** De var ude af sig selv af forundring og spurgte: »Hør, er de ikke galilæere, alle de, der taler? **v8** Hvordan kan vi så hver især høre det på vort eget modersmål? **v9** Vi parthere, medere og elamitter, vi der bor i Mesopotamien, Judæa og Kappadokien, Pontus og provinsen Asien, **v10** Frygien og Pamfylie, Egypten og Kyrene i Libyen, vi tilflyttede romere, **v11** jøder og proselytter, kretere og arabere – vi hører dem tale om Guds storværker på vore egne tungemål.« **v12** Alle var ude af sig selv, og i deres vildrede spurgte de hinanden: »Hvad skal det betyde?« **v13** Men andre spottede og sagde: »De har drukket sig fulde i sød vin.«

Peters prædiken pinsedag

v14 Da trådte Peter frem sammen med de elleve, og med høj røst talte han til dem: »Jøder og alle I, som bor i Jerusalem! Dette skal stå klart for jer, læg mærke til mine ord: **v15** Disse folk er ikke berusede, som I tror, det er jo kun den tredje time på dagen. **v16** Men her sker det, som er sagt ved profeten Joel:

v17 Det skal ske i de sidste dage, siger Gud:

Jeg vil udgyde af min ånd
over alle mennesker.

Jeres sønner og døtre skal profetere,
jeres unge skal se syner,
jeres gamle skal have drømme.

v18 Selv over mine trælle og trælkvinder
vil jeg udgyde min ånd i de dage,
og de skal profetere.

v19 Jeg gør undere oppe på himlen
og sætter tegn nede på jorden,
blod og ild og kvælende røg.

v20 Solen forvandles til mørke
og månen til blod,

før Herrens store og herlige dag kommer.

v21 Og enhver, som påkalder Herrens navn, skal frelses.

v22 Israelitter, hør disse ord: Jesus fra Nazaret – en mand, der er udpeget af Gud for jer ved mægtige gerninger og undere og tegn, som Gud gjorde gennem ham midt iblandt jer, sådan som I selv ved – **v23** ham fik I udleveret efter Guds fastlagte bestemmelse og forudviden, og ved lovbyrdes hånd naglede I ham til korset og dræbte ham. **v24** Men Gud gjorde en ende på dødens veer og lod ham opstå, for han kunne umuligt holdes fast af døden. **v25** Om ham siger David nemlig:

Jeg havde altid Herren for øje,
han er ved min højre side, for at jeg ikke skal vakle.

v26 Derfor glædede mit hjerte sig, og min tunge jublede,

ja, mit legeme skal bo i håb.

v27 For du vil ikke lade mig blive i dødsriget,

din hellige vil du ikke lade se forrådnelse.

v28 Du lærte mig livets veje,
du vil mætte mig med glæde for dit ansigt.

v29 Brødre, om patriarken David kan jeg ligeud sige til jer, at han er både død og begravet, og hans gravsted er hos os den dag i dag.

v30 Eftersom han var profet og vidste, at Gud med ed havde tilsvoret ham, at en af hans efterkommere skulle sidde på hans trone,

v31 forudså og talte han om Kristi opstandelse, da han sagde, at han ikke skulle blive i dødsriget, og hans krop ikke skulle se forrådnelse. **v32** Denne Jesus har Gud ladet opstå. Det er vi alle vidner på. **v33** Han er ophøjet til Guds højre hånd og har fra Faderen fået Helligånden som lovet, og den har han nu udgydt. Det er det, I både ser og hører.

v34 For David steg ikke op til himlene, men siger selv:

Herren sagde til min herre:
Sæt dig ved min højre hånd,

v35 indtil jeg får lagt dine fjender
som en skammel for dine fødder!

v36 Så skal da hele Israels hus vide for vist, at den Jesus, som I har korsfæstet, har Gud gjort både til Herre og til Kristus.«

Den første menighed

v37 Da de hørte det, stak det dem i hjertet, og de spurgte Peter og de andre apostle: »Hvad skal vi gøre, brødre?« **v38** Peter svarede: »Omvend jer og lad jer alle døbe i Jesu Kristi navn til jeres synders forladelse, så skal I få Helligånden som gave. **v39** For løftet gælder jer og jeres børn og alle dem i det fjerne, som

Det Nye Testamente – Apostlenes Gerninger (Kap 2)

Herren vor Gud vil kalde på.« [v40](#) Og med mange andre ord vidnede Peter og formanede dem og sagde: »Lad jer frelse fra denne forkvalede slægt!« [v41](#) De, som tog imod hans ord, blev døbt, og den dag blev der føjet næsten tre tusind mennesker til.

[v42](#) De holdt fast ved apostlenes lære og fællesskabet, ved brødets brydelse og ved bønnerne. [v43](#) Hver og én blev grebet af frygt, og der skete mange undere og tegn ved apostlene. [v44](#) Men alle de troende var sammen, og de var fælles om alt. [v45](#) De solgte deres ejendom og ejendele og delte det ud til alle efter enhvers behov. [v46](#) De kom i enighed i templet hver dag; hjemme brød de brødet og spiste sammen, og jublende og oprigtige af hjertet [v47](#) priste de Gud og havde hele folkets yndest. Og Herren føjede hver dag nogle til, som blev frelst.

Pinse og Helligånd – i dag

Af [Henri Nissen](#) 2. jun. 2017/22 (fra www.udfordringen.dk)

Ansvarshavende redaktør Henri Nissen

Når man læser den spændende beretning om den FØRSTE pinsedag, så lyder det måske overnaturligt og utroligt. Men ”pinseunderet” er siden sket mange gange i historiens løb – og netop i vores generationer sker der en ny udgydelse af Helligånden, som er for ALLE kristne.

Lægen Lukas fortæller i Apostlenes Gerninger:

”Da pinsedagen kom, var de alle forsamlede. Og med ét kom der fra himlen en lyd, som af et vældigt fremfarende vejr, som fyldte hele huset, hvor de sad. Og tunger som af ild fordelte sig og satte sig på hver enkelt af dem. Da blev de alle fyldt af Helligånden, og de begyndte at tale på andre tungemål, alt efter hvad Ånden indgav dem at sige.” (ApG. 2:1-4).

I forhold til traditionel kirkelighed er det en helt eventyrlig verden. Derfor har nogle teologer ment, at pinsen var en enestående begivenhed, så at der efter apostlenes tid ikke længere burde ske hverken tungetale eller mirakler.

Det gjorde der så alligevel. Men det var ofte på missionsmarken, hvor der foregik mange andre eksotiske ting.

Men i bogen ”Helligånden i 2000 år” kan man læse, at der er sket Helligånds-udgydelser gennem hele kirkehistorien.

Desværre forfulgte den officielle kirke ofte ”sekterne” i Guds navn – uden at forstå, at det var Gud selv, der forsøgte at vække og udruste kirken. De slukkede Guds ild.

Pinsebevægelsen – og den karismatiske fornyelse

Men i 1906 oplevede kristne i Azusa Street i Californien en langvarig udgydelse af Helligånden, som satte sig spor over hele verden. Fra Azusa opstod pinsebevægelsen, og i begyndelsen af 1900-tallet var der flere Helligånds-udgydelser i bl.a. Wales, Indien og Armenien.

Nogle af de nye kirker blev dog hurtigt fastlåst i en form for teologi, som lukkede fornyelsen inde i særlige kirke-retninger.

Men i 1960'erne og 70'erne kom der en ny Helligånds-udgydelse. Og denne gang ramte Helligånden ind i næsten alle de etablerede kirkeretninger med en "karismatisk" fornyelse – dvs. med nyt fokus på Helligåndens nådegaver.

Pludselig talte både lutheranere og katolikker i tunger og profeterede, og mirakler skete også blandt baptister. Der opstod en ny åndelig forståelse på tværs af kirkerne. Herhjemme oplevede både konservative og liberale præster, at Gud var mere nærværende, end de havde troet.

Jeg kan huske, at min onkel undrende fortalte om, hvordan hans tidehvervske præst, der plejede at skælde ud på missionsfolkene i sin prædiken, nu pludselig prædikede på en helt ny og levende måde. Han var blevet fyldt med Helligånden.

Pas på med at lukke af og stå i vejen

Men andre afviste desværre. Specielt havde de kirkelige ledere i de gamle vækkelser svært ved at tage imod en ny vækkelse, og de forhindrede med deres advarsler og mistænkeliggørelse ofte deres egne udmattede kristne i at blive fornyet og udrustet. I dag kan vi se skaderne.

Det er en meget alvorlig sag at stå i vejen for Helligånden. Det er noget, jeg selv er meget bange for at komme til. Jesus sagde til sin tids skriftkloge og farisæere: *"I lukker Himmeriget for mennesker. Selv går I ikke ind i det, og dem, der vil ind i det, tillader I det ikke."* (Matt. 23,13)

Men sådan behøver det ikke være. Lad os lukke op for Helligåndens fornyelse – selv om den jo altid kommer i en form, vi ikke forventer. Enhver kristen har brug for at blive fyldt op og fornyet – ikke blot én gang, men dagligt.

Jesus talte om Helligånden, da han svarede kvinden ved brønden: »Det vand, jeg vil give ham, skal i ham blive en kilde, som vælter med vand til evigt liv.« Helligånden i os kan altså være som et kildevæld – med fornyelse og vejledning hver dag – så vi når frelst frem til det evige liv.

Og netop i vores tid udgydes Helligånden igen som aldrig før. Millioner bliver kristne i Guds store endetids-indhøstning blandt alle folkeslag – lad det også ske hos os. Lad os være med i det. Kom Helligånd! Kom til os!

[\(https://udfordringen.dk/2017/06/pinse-helligaand-dag/\)](https://udfordringen.dk/2017/06/pinse-helligaand-dag/)

Martin Luther

Fortalen til Romerbrevet

1522

Luthers indledning

Dette brev er det Ny Testaments vigtigste skrift og det allerklareste evangelium. Det fortjener, at en kristen ikke blot lærer det ordret udenad, men hver dag beskæftiger sig med det som dagligt brød for sjælen. Man kan nemlig aldrig læse eller meditere for meget eller for grundigt over det. Jo mere man beskæftiger sig med det, jo mere værdifuldt bliver det, og jo bedre smager det.

Derfor vil jeg nu også efter de evner, Gud har givet mig, gøre, hvad jeg kan, for med denne fortale at give en vejledning, så alle lettere kan forstå brevet. Det er nemlig hidtil blevet forfærdelig tilsløret med en masse fortolkninger og vrøvl. Men i sig selv er det et klart lys, der næsten er tilstrækkeligt til at forklare hele Skriften.

Brevets hovedbegreber

For det første må vi lære Paulus' sprogbrug at kende, så vi ved, hvad han mener med ord som lov, synd, nåde, tro, retfærdighed [...] og lignende. Ellers er al læsning nytteløs.

Lovgerninger

Det lille ord lov må du her ikke forstå på dagligdags vis. Det er ikke en anvisning på, hvilke gerninger, du skal gøre eller undlade, som vi kender det fra almindelige love, som kan overholdes uden at hjertet er med i det.

[...]

Men at opfylde loven er at gøre sin gerning med lyst og kærlighed, at leve gudfrygtigt og ret, frivilligt som om der ikke fandtes nogen lov eller straf, og ikke under lovens tvang. En sådan lyst og frivillig kærlighed giver Helligånden i hjertet, som Paulus siger det i kapitel 5. Og *Ånden skænkes os kun i, med og ved troen på Jesus Kristus*, som han siger i indledningen. Troen kommer altså udelukkende gennem Guds ord eller evangelium, som forkynder, at Kristus er Guds Søn og menneske, død og opstanden for vores skyld, som Paulus siger det i kapitel 3, 4 og 10.

Heraf følger, at *alene troen* gør retfærdig og opfylder loven, for den bringer os Ånden på grund af Kristi fortjeneste. Og Ånden virker et glad og positivt hjerte, således som loven kræver. *De gode gerninger springer således ud af troen selv.* [...]

Martin Luther - Fortalen til Romerbrevet

Synd

Synd kaldes i Skriften ikke blot den ydre gerning, som man legemligt udfører. Synd er også alle de ting, der sætter i gang og baner vej for den ydre gerning, nemlig hjertets indre og alle de kræfter, som bor i det. Altså betyder det lille ord "gøre", at mennesket falder dybt i synd og vandrer deri.

Synden kommer nemlig ikke til udtryk i ydre gerning, uden at mennesker er helt med i det med liv og sjæl. Og frem for alt ser Skriften ind i hjertet og på roden og hovedkilden til alle synder, nemlig vantroen i hjertets indre. Ligesom altså troen alene retfærdiggør og bringer os Ånden og lysten til gode ydre gerninger, sådan er det alene vantroen, som synder og opvækker kødet og lysten til onde ydre gerninger. Sådan skete det også for Adam og Eva i Paradiset, 1 Mos 3.

Derfor kalder Kristus alene vantroen for synd, når han i Joh 16 siger: Ånden skal straffe verden for den synd, at de ikke tror på mig. Inden gode eller onde gerninger viser sig som gode eller onde frugter, må der derfor først i hjertet være tro eller vantro, som er al synds rod, saft og hovedkraft. Vantroen kaldes derfor i Skriften også for slangens hoved og den gamle drages hoved. Den skal kvindens sæd, Kristus, knuse, som det blev lovet Adam, 1 Mos 3.

Nåde og gave

Ordene "nåde" og "gave" har forskellig betydning. Helt præcist betegner ordet "nåde" den velvilje eller gunst, som Gud har til os hos sig selv. Ved den bevæges han til at indgyde Kristus og Ånden med sine gaver i os. Det kan man se i kapitel 5, 15, hvor han siger: "Guds nåde og gave er kommet de mange rigeligt til gode ved nåden i det ene menneske, Jesus Kristus."

Gaverne og Ånden vokser dagligt i os, men er endnu ikke eneherkende. Onde lyster og synder bliver tilbage i os og strider mod Ånden, som han siger det i kapitel 7 og i Galaterbrevet 5. Første Mosebog 3 forkynder også, at der skal være strid mellem kvindens sæd og slangens sæd. Imidlertid bevirker nåden så meget, at vi *bliver regnet* helt og fuldt retfærdige for Gud. Hans nåde deles og udstykkes nemlig ikke, som gaverne bliver det, men bringer os helt og aldeles ind under Guds velbehag for Kristi, vores talsmands og forløser, skyld, og fordi gaverne er begyndt i os.

Så forstår du nu kapitel 7, hvor Paulus skildrer sig selv som stadig synder og dog i kapitel 8 siger, at der ingen fordømmelse er for dem, som er i Kristus, for de ufuldkomne gavers og Åndens skyld.

Med hensyn til kødet, som endnu ikke er dødet, er vi endnu syndere. Men fordi vi tror på Kristus, og fordi Ånden har begyndt sin gerning i os, er Gud os så nådig og velvillig, at han hverken vil regne med eller dømme disse synder. Han vil handle med os efter troen på Kristus, indtil synden bliver dødet.

Tro

Tro er ikke den menneskelige indbildning eller drøm, som nogle anser for at være tro. Når de ser, at den megen snak om troen ikke fører til gode gerninger og et bedre liv, kommer de på det vildspor, at troen ikke er nok. Man må også gøre gerninger, hvis man skal blive from og salig, siger de.

Martin Luther - Fortalen til Romerbrevet

Det skyldes, at når de hører evangeliet, så misforstår de det og frembringer ved egen kraft en tanke i hjertet, der siger: jeg tror. Det anser de så for at være en ret tro. Men det er blot en menneskelig idé og tanke, som ikke berører hjertets indre. Derfor virker den heller intet, og der sker ingen forandring.

Troen er derimod et guddommeligt værk i os, som forvandler og føder os på ny af Gud, Joh 1, 12-13. Den døder den gamle Adam og gør os til helt andre mennesker i hjerte, sind, tanker og alle kræfter. Troen bringer Helligånden med sig. Ja, troen er en levende, skabende, virkende og mægtig ting. Det er umuligt, at den ikke uafbrudt gør godt.

Troen spørger heller ikke, om der er gode gerninger at gøre, men inden man ser sig om, har den allerede gjort dem og er altid virksom. Og den, der ikke gør sådanne gerninger, er et menneske uden tro. Det famler og ser sig om efter troen og de gode gerninger og ved hverken, hvad tro eller gode gerninger er, skønt man kan snakke meget om troen og de gode gerninger.

Tro er en levende, dristig tillid til Guds nåde, så vis, at den kunne dø tusind gange deri. En sådan tillid og erkendelse af Guds nåde gør glad, frimodig og positiv over for Gud og alle skabninger. Det virker Helligånden ved troen. Ved den bliver mennesket villigt til at gøre godt uden tvang, glad for at tjene enhver, lide alt muligt, elske og prise Gud, som har vist ham en så stor nåde. Det er altså lige så umuligt at skille gerning fra tro, som det er at skille varme og lys fra ilden.

Se dig derfor for, og vogt dig for dine egne falske tanker og de unyttige snakkehoveder, der vil gøre sig kloge på at dømme om troen og gerningerne, skønt de er de største narre. Bed Gud om, at han vil virke troen i dig. Ellers bliver du med garanti evigt uden tro, hvor meget du end udtænker og gør, som du vil og kan.

Retfærdighed

Retfærdigheden består nu i en sådan tro. Den kaldes Guds retfærdighed eller den retfærdighed, som gælder for Gud, fordi det er Gud, der skænker den og regner den for retfærdighed for Kristi, vores forløser skyld. Troen bevirker, at mennesket giver enhver, hvad han er skyldig. For ved troen bliver mennesket uden synd og får lyst til Guds bud. Derved viser det Gud den ære, det skylder ham. Og sin næste tjener det velvilligt, med hvad det kan, og yder dermed enhver, hvad det skylder.

En sådan retfærdighed kan hverken vores natur, fri vilje eller vores kræfter tilvejebringe. For ligesom ingen kan give sig selv troen, sådan kan heller ingen borttage vantroen selv. Og hvordan vil han da fjerne den mindste lille synd? Alt, hvad der sker uden for troen eller i vantro, er derfor falskhed, hykleri og synd, uanset hvor godt det tager sig ud, Rom 14, 23. [...]

Det Nye Testamente – Romerbrevet (uddrag af 3 & 5)

Paulus: Romerbrevet kap. 3,21-31

Retfærdighed ved tro på Jesus Kristus

v21 Men nu er Guds retfærdighed åbenbaret uden lov, bevidnet af loven og profeterne, **v22** Guds retfærdighed ved tro på Jesus Kristus for alle, som tror. Der er ingen forskel; **v23** for alle har syndet og har mistet herligheden fra Gud, **v24** og ufortjent gøres de retfærdige af hans nåde ved forløsningen i Kristus Jesus. **v25** Ham gjorde Gud ved hans blod til et sonoffer ved troen for at vise sin retfærdighed, fordi han havde ladet de tidligere synder ustraffede, **v26** dengang han bar over med dem, for i den tid, der nu er inde, at vise sin retfærdighed, så han selv er retfærdig og gør den retfærdig, som tror på Jesus.

v27 Hvad bliver der så af vores stolthed? Den er udelukket! Ved hvilken lov? Ved gerningernes? Nej, ved troens lov! **v28** For vi mener, at et menneske gøres retfærdigt ved tro, uden lovgerninger. **v29** Eller er Gud måske kun jødernes Gud og ikke også hedningernes? Jo, også hedningernes, **v30** så sandt som Gud er én og gør den omskårne retfærdig af tro og den uomskårne retfærdig ved den samme tro. **v31** Sætter vi så loven ud af kraft ved troen? Aldeles ikke! Vi gør loven gældende.

Romerbrevet kap. 5,1-21

Fred med Gud

v1 Da vi nu er blevet gjort retfærdige af tro, har vi fred med Gud ved vor Herre Jesus Kristus. **v2** Ved ham har vi i troen fået adgang til den nåde, som vi står i, og vi er stolte af håbet om Guds herlighed. **v3** Og ikke alene det; vi er også stolte af vore trængsler, fordi vi ved, at trængslen skaber udholdenhed, **v4** udholdenheden fasthed, og fastheden håb. **v5** Og det håb gør ikke til skamme, for Guds kærlighed er udgydt i vore hjerter ved Helligånden, som er givet os. **v6** For mens vi endnu var svage, døde Kristus for ugudelige, da tiden var inde. **v7** Der er næppe nogen, som vil gå i døden for en retfærdig; måske vil man vove livet for en, som er god; **v8** men Gud viser sin kærlighed til os, ved at Kristus døde for os, mens vi

endnu var syndere. **v9** Så meget mere skal vi, der nu er blevet gjort retfærdige i kraft af hans blod, ved ham frelses fra vreden. **v10** For mens vi endnu var hans fjender, blev vi forliget med Gud, ved at hans søn døde; så skal vi så meget mere, når vi er forliget med Gud, frelses, ved at han lever. **v11** Og ikke alene det, vi har også vores stolthed i Gud ved vor Herre Jesus Kristus; ved ham har vi nu fået forligelsen.

Adam og Kristus

v12 Derfor: Synden kom ind i verden ved ét menneske, og ved synden døden, og sådan kom døden til alle mennesker, fordi alle syndede. **v13** For vel fandtes der synd i verden før loven, men synd kan ikke opregnes, når der ikke er nogen lov; **v14** men døden herskede fra Adam til Moses også over dem, der ikke havde syndet ved en lignende overtrædelse som Adam. Han er et billede på ham, der skulle komme; **v15** men det forholder sig ikke med nådegaven som med faldet; for døde de mange på grund af den enes fald, er Guds nåde og gave så meget mere kommet de mange rigeligt til gode ved nåden i det ene menneske, Jesus Kristus. **v16** Og med gaven forholder det sig ikke som med følgerne af den enes synd; for dommen blev på grund af den ene til fordømmelse, men nådegaven, givet på grund af manges overtrædelser, er blevet til retfærdighed. **v17** Har døden på grund af den enes fald hersket ved denne ene, så skal endnu mere de, der får retfærdighedens overvældende nåde og gave, få herredømme og liv ved én eneste, Jesus Kristus. **v18** Altså: Ligesom en enkelts fald blev til fordømmelse for alle mennesker, sådan er en enkelts retfærdige gerning også blevet til retfærdighed og liv for alle mennesker. **v19** For ligesom de mange blev syndere ved det ene menneskes ulydighed, sådan skal også de mange blive retfærdige ved én enestes lydighed. **v20** Men loven kom til, for at faldet skulle blive større; og blev synden større, er nåden blevet så meget desto større, **v21** for at nåden, ligesom synden har hersket i og med døden, skal herske ved retfærdighed til evigt liv ved Jesus Kristus, vor Herre.

Politiken d. 6. april 1996

Kronik: Én folkekirke to evangelier

Af Jens Forman

Det centrale i uenigheden, der rækker helt op til bisperne, er om der på dommedag skal drages skel mellem menneskene. Kirken ville blive splittet ved en klar afgørelse.

Hvad er 'sand' kristendom? Hvad skal den kristne mene om Gud, Jesus, troen, moralen, Bibelen o.s.v. Herom har der altid været forbitret debat. For engagerede kristne udnævner uundgåeligt deres egen kristendoms fortolkning til at være den eneste kristne sandhed. Nu kan kristendom analyseres på mange måder. Jeg har imidlertid tilladt mig at skære firkantet igennem og har inddelt de kristne i den danske folkekirke i to grupper:

Den ene gruppe kunne man kalde de traditionelle kristne eller - med et hårdtslående udtryk - de investeringskristne. I dagens Danmark møder vi dem i Kristelig Folkeparti, Indre Mission, konservativ grundtvigianisme og KFS, og de er enerådende på de private menighedsfakulteter i Århus og København.

Den anden gruppe kunne så kaldes de radikale kristne eller de provokationskristne. De findes i Tidehverv, grundtvigianisme, DKG og dominerer klart de officielle teologiske fakulteter. Disse to kristne grupperinger er stort set uenige om alt. I stikordsform kan nævnes opfattelsen af:

- a) Bibelen: Er alt, hvad skrevet står, Guds ufejlbarlige ord? Eller er der også meget menneskeværk (løgn)?
- b) Gud: Er han både retfærdig og kærlig? Eller er han ubegrænset og ubetinget kærlig?
- c) Jesus: Er hans hovedopgave at sikre gode kristne et hinsidigt, evigt liv? Eller skal han især demonstrere, hvad et sandt liv - før døden - består i?
- d) Verden: Er den en ventosal og en pilgrimsrejse, som blot skal overstås? Eller er den Guds gode gave, som det er værd at engagere sig i?
- e) Mennesket: Er Guds barn noget nogle mennesker kan blive? Eller er det noget, alle altid er, men mange desværre ikke har opdaget?
- f) Frelsesvejen: Er tro på Jesus nødvendig for evig frelse? Eller garanteres frelsen af Jesus, uafhængig af tro eller vantro?
- g) Tro: Består den af meninger, følelser, handlinger, som et menneske skal præstere? Eller er den en opdagelse af, at Gud under alle omstændigheder lover den evige frelse?
- h) Moral: Findes der en objektiv kristen moral (herunder de ti Bud)? Eller er kristen moral altid personlig, ud fra den enkeltes egen tolkning af kærlighedsbuddet?

Det centrale i uenigheden er, om der engang, på dommedag, skal drages skel mellem menneskene: De investeringskristne mener ubetinget ja. De mener, at Gud på hin dag vil skelne mellem tilhængere og modstandere, mellem Guds og Satans børn, mellem retfærdige og fortabte. Guds kærlighed er ganske vist stor, men den er ikke grænseløs eller ubetinget. Gud er også hellig og retfærdig, og derfor kan og vil han kun frelse de mennesker, der i tide - altså før døden - har taget imod hans fremstrakte hånd. Hvad det præcist vil sige at tage imod, er der dog uenighed om. Der findes både strammere og slappere i investgruppen. Minimumskravet er dog dåb og kirkegang. En mellemposition er omvendelse og grebthed af Kristus. Og endelig kræver strammerne - ud over personlig tro - et aktivt, helligt liv.

Fælles for alle investeringskristne er imidlertid kravet om noget for noget. Kun de mennesker, der har ydet noget, meget eller lidt, bliver Guds børn. Kun for dem gælder Jesus' kors som gældssanering. Alle andre må den gode Gud med beklagelse afvise på dommens dag. De ansøgte for sent og må nu selv bære de triste konsekvenser af deres ubetalte regninger. I tidligere tider var det evig lidelse i Helvede med gråd og tænders gnidsel. I dag er det vist mere tilintetgørelse og fravær af guddommelig herlighed. Over for disse investeringskristne står de provokationskristne: De hævder, at der i evigheden, i Guds Rige, ikke er noget skel mellem mennesker. Guds kærlighed er faktisk ubetinget og ubegrænset. Hverken mere eller mindre. Så døden kan da heller ikke standse den. Guds barn er ikke noget, man bliver p.g.a. af tro eller gerninger. Nej, alle mennesker er det på forhånd og forbliver det til evig tid. Desværre - og det er hovedproblemet - er der alt for få mennesker, der opdager denne ufattelige godhed og tør stole så meget på den, at de kan leve et ubekymret og engageret liv på denne dejlige jord.

Jesus' kors skulle altså betale alles gæld på dommedag. Tilmed, og ikke mindst, de investeringskristnes - hævder provokatørerne polemisk. For al deres investerede rettroenhed og gode gerninger, hvad er det andet end raffineret egoisme? Altså ødelæggelse af Guds verden, oven i købet i Guds navn, men - heldigt for dem - slår Gud en streg også over deres enorme skyld (gæld). Ikke på grund af deres tro og gerninger, men faktisk på trods af dem.

[...]

Sagligt set lader det sig ikke afgøre, hvilken kristendomsforståelse der er den rigtige. Og søndag efter søndag lyder der to forskellige evangelier i landets kirker. I en kirke forkynder præsten Guds grænseløse kærlighed, der medfører, at intet menneske kan gå evigt fortabt. Og i nabokirken forkyndes Guds hellighed, der medfører, at alle vantro mennesker må gå fortabt. Ikke kun prædikenen er imidlertid forskellig hos de to grupper præster. Også opfattelsen af i ritualerne varierer. Lad os tage barne[dåb]. Den er provopræsten begejstret for. For ham er og forbliver enhver, uafhængig af tro og gerninger, Guds barn. Og netop det lille barn, der ikke har præsteret noget som helst, modtages alligevel hos Gud med åbne arme. Barsedåben sker i øvrigt ikke så meget af hensyn til barnet. Dets status i forhold til Gud ændres jo ikke ved dåben (f.eks. ved at dåben skulle være en forudsætning for et evigt liv). Nej, dåben skal bekræfte over for forældre og menighed, at frelsen alene bygger på Guds nåde og intet andet. Omvendt er mange investpræster lidt betænkelige ved barsedåben. Med-mindre den fortolkes korrekt. Det vil sige som et guddommeligt tilsagn om, at også dette barn kan blive Guds barn. Vel at mærke, hvis dåben følges op af kirkegang og evt. omvendelse, personlig tro og helliggørelse (hvor meget afhænger af, hvor stram eller slap, investpræsten er). [...]

Efter barsedåben følger konfirmationen, altså bekræftelsen. Men hvem bekræfter hvad? Et konfirmationshold lærer, at det er Gud, som bekræfter sit dåbstilsagn*. Det kan du så stole på og turde leve dit liv efter - eller du kan være ligeglad med det. Men få Gud imod dig kan du ikke. Og ved selve højtideligheden i kirken bruger p-præsten ritual II fra 1909, der alene består i en guddommelig velsignelse (se Den Danske Salmebog). Samtidig lærer et andet hold, at ved konfirmationen er det mennesket, som bekræfter, om det vil tage dåbens tilbud alvorligt og arbejde videre på at blive personlig kristen. For ellers får det Gud imod sig og vil på dommens dag blive ramt af Guds hellige vrede. Og ved selve højtideligheden bruges det gamle ritual I, hvor hver enkelt konfirmand - før og dermed som betingelse for den guddommelige velsignelse - skal sige ja til hvert led i trosbekendelsen.

Den danske folkekirke, anno 1996, omfatter både investerings- og provokationskristendom. Begge grupper argumenterer godt for sig. [...]

* = dåbsløfte: Barnet får Guds løfte om, at han vil følge det med sin kærlighed, ånd og velsignelse.

København kan få en kirke uden Gud

Politiken 11. sep. 2016 kl. 21.07

Kirsten Nilsson

Rådhuset ser ud til at ville bruge 5 mio. kr. på et neutralt ceremonirum, som er åbent for både troende og ikke-troende.

Et rum til livets ceremonier helt rensat for religiøs symbolik. Åbent for alle livsanskuelser – religiøse som ikke-religiøse.

Det er visionen bag et forslag fra de Radikale på Københavns Rådhus, som partiet har som en af sine topprioriteter til budgetforhandlingerne netop nu.

»Folk i København, som ikke er medlem af et religiøst fællesskab, bliver i stigende grad ceremonielt 'hjemløse', forstået på den måde, at de selv må skabe rammerne til navngivning, overgang fra barn til ung, vielser og begravelser. Vi vil gerne sikre plads til mangfoldigheden, og de mange udmeldinger og det faldende dåbstal i København aktualiserer behovet for et rum, der er åbent for alle. Der bliver mulighed for at lave ikke-religiøse ceremonier, men også at buddhister eller andre troende kan bruge det«, siger Tommy Petersen, som er gruppeformand.

På bordet ligger et helt konkret forslag, hvor en eksisterende bygning, nemlig en urnehal, et kolumbarium, på Bispebjerg Kirkegård bygges om. Bispebjerg Kolumbarium har tre fløje, hvoraf kun en i dag er i brug. Politikerne har tidligere givet penge til en forprojektering, og nu ligger et forslag fra Svendborg Architects til en ombygning til 5 millioner kroner.

»Der var flertal for at udarbejde forslaget, så jeg regner med, at der også er flertal for at gennemføre det«, siger Tommy Petersen.

Arbejdet med at skabe et neutralt ceremonirum har foregået sammen med foreningen Ceremonirum siden 2009, fortæller talsperson Anna Balk Møller.

Foreningen begyndte med at tage kontakt til en række små trossamfund for at undersøge behovet, men kom frem til, at det især er personer, som står uden for et etableret trosfællesskab, som mangler et rum. Det kunne være kultur-kristne, kultur-muslimere, kultur-jøder eller personer helt uden en tro.

»Det er en milepæl, hvis det bliver til noget nu, jeg smiler over hele hovedet. Der findes ikke noget lignende nogen steder i verden, og Danmark ville med et sådant rum blive et vartegn på mangfoldighed. For i stedet for at se på, hvad som adskiller, så har vi i stedet set på, hvad vi har til fælles. Nemlig at mennesker på tværs af tid og kultur har behov for at markere de store overgange i livet«, siger Anna Balk Møller, som fortæller, at et bud på en nybygning af et ceremonirum også tegnet af Svendborg Architects lige nu er udstillet i Den Danske Pavillion ved biennalen i Venedig.

Udgangspunktet for et neutralt ceremonirum er tre værdier – højtidelighed, værdighed og neutralitet, fortæller Anna Balk Møller, som selv blev gift i en nøje udvalgt kirke.

»Jeg er ikke-troende, men gik på kompromis og valgte en kirke, som ikke provokerede mig så meget, og så havde jeg en samtale med præsten om, at han skulle tone det med Gud og Helligånden ned. Han gik også med til, at han kun stod for selve tilspørgelsen, mens en veninde holdt talen. Men det krævede en stor indsats og en imødekomende præst, og i dag ville jeg ikke have lyst til at bøje kirkens form til at passe til mig«, siger hun.

Alt du behøver vide fra morgenstunden

Tilmeld dig vores morgennyhedsbrev og lad os give dig en god start på dagen med et håndplukket overblik over de væsentligste nyheder

Ja tak. Politiken må lejlighedsvis gerne kontakte mig med nyheder, tilbud om gratis e-bøger og andre gode tilbud, på mail, sms og telefon. Jeg kan, til en hver tid, framelde mig. [Læs mere her.](#)

Ateister vil have flere spillere på markedet

I Ateistisk Selskab, som har stået for en stor kampagne, der opfordrer folk til at blive meldt ud af folkekirken, er formand Anders Stjernholm glad for initiativet.

»Et trosneutralt ceremonirum er et skridt i den rigtige retning. Væk fra at en bestemt religion har fordele og mod et oprigtigt liberalt marked for livssyn og filosofi. Lad os sige det som det er: I dag er der mange, som går ind i en kirke og siger ja til noget, de faktisk ikke tror på, fordi de gerne vil have en ramme, og det er synd, at de ikke kan finde et sted, som stemmer overens med deres livssyn«.

Nogle af de ny ritualer står foreningen Humanistisk Samfund for. De har de seneste otte år arrangeret ikke-religiøse humanistiske ceremonier. Årligt 10-15 begravelser, 15-20 bryllupper og i 2016 havde foreningen 120 konfirmander. Og behovet er stigende, fortæller forkvinde Lone Ree Milkær.

»Alle har behov for en ritualisering af livets overgange, også selv om man ikke er religiøs. Derfor er der helt sikkert brug for et trosneutralt ceremonirum, for vi er bagud på point, når vi altid skal ud og lede efter et rum, som kan passe. Der ville det hjælpe meget, hvis der var et sted, hvor det var naturligt at holde det. Vi forlanger ikke og arbejder ikke for et rum, som er humanistisk, men et som er åbent for alle livssyn, her kunne trossamfund også være velkomne«.

Humanistisk Selskabs konfirmander bliver i dag holdt i Den Sorte Diamant, mens man ved begravelser ofte bruger et kapel.

Ritualer er rammen om et fællesskab

Behovet for ritualer og ceremonier kommer ikke bag på forsker Else Marie Kofod, som forsket i området.

»Det, traditioner og ritualer kan, er at sætte rammer om fællesskabet. De yngre generationer i dag er med i mange fællesskaber, og der kan et ritual være med til at markere et særligt fællesskab. Samtidig skaber traditioner kontinuitet i en verden i rivende forandring«, siger Else Marie Kofod, som er afdelingsleder i Nationalsamlingsafdelingen på Det Kongelige Bibliotek.

»Jeg tror, at man især i forbindelse med dødsfald har brug for rammer og ritualer at være sammen med venner og familie om. Og hvis man ikke ønsker den kristne ramme, som i mange år stort set har været den eneste mulighed, så har man haft kapellerne, hvor man kunne undgå de religiøse symboler. Nu er der så kommet foreninger, som kommunikerer et alternativ, og det her er et af dem. Hvis man kan komme ind i et rum, som er ligeså smukt som et kirkerum, men uden de kristne symboler, vil mange formodentlig opleve det som en fin ramme omkring et ritual«.

Planen er, at alle københavnere skal kunne booke ceremonirummet, og at det kommer til at løbe rundt uden kommunalt tilskud.

(<http://politiken.dk/indland/art5635381/K%C3%B8benhavn-kan-f%C3%A5-en-kirke-uden-Gud>)

Hvad er så fedt ved at være kristen?

Skrevet af: Henrik Hoffmann-Hansen

(<https://jesusnet.dk/artikel/hvad-er-saa-fedt-ved-at-vaere-kristen/>)

Lagt på nettet 01.09.2000

3 **Jeg blev for et stykke tid siden interwiewet og et af spørgsmålene lød "hvad er det der er
så fedt ved at være kristen?". Til det kune jeg ikke svare andet end, at jeg vidste, at der er
et liv efter døden. Siden har jeg tænkt meget over hvad der er fedt ved at være kristen. Jeg
er opvokset med en far som teolog, så jeg har altid været kristen. Det har været en
6 naturlig ting i mit liv. Derfor vil jeg gerne spørge jer: Hvad er det der er så fedt ved at være
kristen?**

9 Det er da et godt svar, at der er et liv efter døden! Og ikke bare et liv, som det vi kender, men et
fuldkomment lykkeligt og harmonisk liv uden tårer, krig og død. Et evigt liv i kærlighed sammen
Gud. Hvis ikke det er fedt, så ved jeg ikke, hvad der er fedt...

12 Men hvad så med det liv, vi lever nu? Er det også fedt for kristne? Det er ikke let at svare på, for
det opleves vist meget forskelligt fra person til person. Nogle risikerer at blive drillet for deres
tro, og det er ikke så sjovt. Der kan også være ting, som ens kammerater vil have én med til,
som man bare må sige nej til, fordi det strider med et eller flere af de ti bud og Jesus'
15 undervisning. Det kan være svært. I andre lande kan man ligefrem blive slået ihjel for at være
kristen. Eller man kan miste sit arbejde eller blive sat i fængsel. Så fra en menneskelig
synsvinkel er det bestemt ikke altid fedt at være kristen.

18 Alligevel kan jeg ikke forestille mig noget bedre. Som kristen har jeg nemlig noget, som
mennesker i hele verden længes efter. Det er tryghed. Jeg er tryg over for Gud. Jeg har lov til at
begå fejl, jeg behøver ikke at være perfekt. Gud har selv taget straffen for det, jeg gør forkert.
21 Jeg er tryg i forhold til min kone og mine børn. Gud har sat gode rammer om vores familieliv.
Han giver mit liv mening. Jeg behøver ikke frygte den gabende, glubbende tomhed, som fylder
nogle mennesker. Når et nært familiemedlem eller en ven bliver syg eller dør, har jeg én at tale
24 med om det - endda ham som har både liv og død i sine hænder. Og så er jeg med i Guds
familie, hvor der som regel (men desværre ikke altid) er en stor indbyrdes omsorg og
kærlighed. Det er i hvert fald nogle af grundene til, at jeg ikke kan forestille mig noget bedre
27 end at være kristen.

Lignelsen om sædemanden

Markusevangeliet 4,1-9

Jesus gav sig igen til at undervise nede ved søen. Og en meget stor skare flokkedes om ham, så han måtte gå om bord og sætte sig i en båd ude på søen, mens hele skaren stod på bredden inde på land. Og han lærte dem meget i lignelser, og i sin undervisning sagde han til dem:

»Hør her! En sædemand gik ud for at så. Og da han såede, faldt noget på vejen, og fuglene kom og åd det op. Noget faldt på klippegrund, hvor der ikke var ret meget jord, og det kom straks op, fordi der kun var et tyndt lag jord; og da solen kom højt på himlen, blev det svedet, og det visnede, fordi det ikke havde rod. Noget faldt mellem tidsler, og tidslerne voksede op og kvalte det, så det ikke gav udbytte. Men noget faldt i god jord og gav udbytte; det voksede op og groede, og noget bar tredive og noget tres og noget hundrede fold.« Og han sagde: »Den, der har ører at høre med, skal høre!«